

Stichting IKEA Pensioenfonds

Jaarrapport 2017

INHOUDSOPGAVE

Pagina

BESTUURSVERSLAG

A	Voorwoord	4
B	Verslag van het bestuur	6
	1. Kerncijfers	7
	2. Karakteristieken van het pensioenfonds	11
	3. Financiële positie	17
	4. Governance	19
	5. Communicatie	22
	6. Pensioenparagraaf	23
	7. Beleggingenparagraaf	30
	8. Financiële paragraaf	37
	9. Risicoparagraaf	41
	10. Toekomstparagraaf	44
C	Verslag van het Verantwoordingsorgaan	45
D	Samenvatting rapport visitatiecommissie	50

JAARREKENING

1	Balans per 31 december	58
2	Staat van baten en lasten	59
3	Kasstroomoverzicht	60
4	Toelichting behorende bij de jaarrekening	61
5	Toelichting op de balans	68
6	Toelichting op de staat van baten en lasten	87

OVERIGE GEGEVENS

7	Actuariële verklaring	94
8	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	96

BIJLAGEN

1	Verloopstaat deelnemers	104
2	Verklarende begrippenlijst	105

BESTUURSVERSLAG

A VOORWOORD

VOORWOORD

Dit is het jaarrapport 2017 van de Stichting IKEA Pensioenfonds (het pensioenfonds).

Het jaarrapport is verdeeld in het bestuursverslag, het verslag van het verantwoordingsorgaan, de samenvatting en aanbevelingen van het intern toezichtsorgaan (de visitatiecommissie) en de reactie van het bestuur daarop, de jaarrekening en overige gegevens.

In het bestuursverslag is informatie opgenomen over de beleidsmatige zaken die in 2017 hebben gespeeld, zowel op het gebied van pensioenen als op het gebied van beleggingen. Ook zijn daarin de karakteristieken zoals onder meer het profiel van het pensioenfonds, de organisatie en de kerncijfers weergegeven.

In de jaarrekening wordt het pensioenfondsvermogen en de mutaties daarin gedurende 2017 gepresenteerd en wordt een toelichting gegeven over de grondslagen voor de waardering en de mutaties in de beleggingsportefeuille.

Onder overige gegevens tot slot zijn de actuariële verklaring en de controleverklaring opgenomen.

Het bestuur stelde het jaarrapport 2017 en de daarbij behorende staten voor De Nederlandsche Bank vast in juni 2018.

Het bestuur wil hierbij zijn dank uitspreken aan iedereen die zich in 2017 heeft ingezet voor het pensioenfonds.

Amsterdam, 14 juni 2018

Bestuur

Albert Martens
Voorzitter

B VERSLAG VAN HET BESTUUR

1. KERNCIJFERS

Deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, ultimo jaar

	2017		2016		2015		2014		2013	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Deelnemers	6.941	46,3	6.631	47,3	6.417	47,5	6.023	47,9	5.716	46,7
Gewezen deelnemers	7.767	51,8	7.147	51,0	6.914	51,1	6.392	50,8	6.360	52,0
Pensioengerechtigden	288	1,9	231	1,7	191	1,4	167	1,3	154	1,3
	<u>14.996</u>	<u>100,0</u>	<u>14.009</u>	<u>100,0</u>	<u>13.522</u>	<u>100,0</u>	<u>12.582</u>	<u>100,0</u>	<u>12.230</u>	<u>100,0</u>

In 2014 hebben 799 gewezen deelnemers hun klein pensioen afgekocht (2013: 1.864 gewezen deelnemers), voornamelijk als gevolg van een afkoopactie.

Bijdragen van werkgevers en werknemers, saldo overdrachten van rechten, pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)

	2017	2016	2015	2014	2013
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)	37.573	30.772	25.969	18.519	20.055
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	-84	5	-554	144	-163
Pensioenuitkeringen	1.907	1.646	1.471	1.577	2.796
Pensioenuitvoeringskosten	1.171	1.454	1.300	1.323	938

Pensioenuitkeringen in 2014 is inclusief € 728 afkopen, hiervan is € 228 regulier en € 500 afkoopactie

Pensioenuitkeringen in 2013 is inclusief € 2.047 afkopen, hiervan is € 217 regulier en € 1.830 afkoopactie (eind 2013 opgestart).

Technische voorzieningen, stichtingskapitaal en reserves, belegd vermogen (x € 1.000) en dekkingsgraad (%)

	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013
Technische voorzieningen					
- voor risico pensioenfonds	342.236	323.662	261.780	212.933	148.139
Stichtingskapitaal en reserves	48.700	13.825	11.104	46.230	34.221
Beleggingen					
- voor risico pensioenfonds	392.797	348.270	276.040	262.477	189.799
Overige activa	498	351	802	293	429
Saldo overige vorderingen en schulden	-2.359	-11.134	-3.958	-3.607	-7.868
Totaal aanwezig vermogen	390.936	337.487	272.884	259.163	182.360
Actuele dekkingsgraad	114,2	104,3	104,2	121,7	123,1
Beleidsdekkingsgraad	111,3	100,5	109,8	-	-
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,8	104,9	105,1	105,1	105,3
Vereiste dekkingsgraad	121,7	123,9	122,2	114,7	116,7

De technische voorziening wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur (RTS) die wordt voorgeschreven door DNB. In deze RTS wordt vanaf 2012 rekening gehouden met de Ultimate Forward Rate (UFR). Dit is een correctie op de markrentecurve voor looptijden vanaf 20 jaar.

Per 1 januari 2015 is de driemaandsmiddeling komen te vervallen en medio juli 2015 is de UFR-systematiek gewijzigd (de vaste rente van 4,2% is vervangen door een variabele ultimate forward rate).

Verdeling beleggingsportefeuille voor risico pensioenfonds (x € 1.000)

	31-12-2017		31-12-2016		31-12-2015		31-12-2014		31-12-2013	
		%		%		%		%		%
Vastgoedbeleggingen	5.218	1,3	4.542	1,3	2.520	0,9	1.746	0,7	1.162	0,6
Aandelen	160.733	41,1	108.677	32,2	73.821	27,2	55.373	21,4	41.578	22,5
Vastrentende waarden	211.116	53,9	178.328	52,8	151.516	55,8	154.846	59,8	129.031	69,8
Derivaten	380	0,1	-3.349	-1,0	2.991	1,1	16.203	6,3	-2.446	-1,3
Overige beleggingen	14.049	3,6	49.632	14,7	40.808	15,0	30.698	11,8	15.545	8,4
	391.496	100,0	337.830	100,0	271.656	100,0	258.866	100,0	184.870	100,0
Bij: Derivaten met een negatieve waarde	1.301		10.440		4.384		3.611		4.929	
	<u>392.797</u>		<u>348.270</u>		<u>276.040</u>		<u>262.477</u>		<u>189.799</u>	

Beleggingsopbrengsten en kosten vermogensbeheer risico pensioenfonds (x € 1.000)

	2017	2016	2015	2014	2013
Directe beleggingsopbrengsten	-5.729	5.530	958	10.183	-1.840
Indirecte beleggingsopbrengsten	25.617	32.262	-9.081	51.431	3.665
Kosten van vermogensbeheer	-781	-806	-730	-511	-385
	<u>19.107</u>	<u>36.986</u>	<u>-8.853</u>	<u>61.103</u>	<u>1.440</u>

Beleggingsrendement voor risico pensioenfonds

	2017	2016	2015	2014	2013
	%	%	%	%	%
Beleggingsrendement (bruto)	5,7	14,0	-2,5	32,6	1,1
Beleggingsrendement (netto)	5,3	13,5	-2,9	32,2	0,7
Benchmark rendement	4,4	13,6	-2,6	31,0	-0,3

De genoemde rendementpercentages zijn inclusief renteaftrekking.

Kosten pensioenuitvoering

	2017	2016	2015	2014	2013
Pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)	1.171	1.454	1.300	1.323	938
Aantal actieve deelnemers + pensioengerechtigden (normdeelnemer)	7.229	6.862	6.608	6.190	5.870
Kosten pensioenuitvoering per normdeelnemer (x € 1)	162	212	197	214	160
Kosten pensioenuitvoering per normdeelnemer (x € 1) na herschikking (*)	162	212	197	185	190

In de pensioenuitvoeringskosten van 2014 zijn incidentele kosten opgenomen voor de wijzigingen van de regeling en een grote afkoopactie. Deze maken dat de kosten pensioenuitvoering per normdeelnemer hoger zijn dan in 2013 en 2012.

(*) Een deel van de kosten in 2014 hadden betrekking op 2013, om een evenwichtiger beeld te geven zijn de kosten herschikt naar het relevante jaar.

Kosten vermogensbeheer (% ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>
	%	%	%	%	%
Beheerkosten	0,29	0,34	0,35	0,26	0,30
Transactiekosten	0,04	0,03	0,09	0,06	0,08
Totale kosten vermogensbeheer	0,33	0,37	0,44	0,33	0,38

2. KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS

Profiel

Stichting IKEA Pensioenfonds - afgekort STIP - statutair gevestigd te Amsterdam is opgericht op 24 september 2007. De laatste statutenwijziging was per 25 juni 2014. STIP is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Het pensioenfonds stelt zich statutair ten doel het verlenen, het verzekeren of het doen verzekeren van pensioenen en/of andere uitkeringen in de meest ruime zin aan of ten behoeve van deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Hiertoe wordt voor de aangesloten werkgevers, IKEA BV Nederland gevestigd te Amsterdam en Inter IKEA Systems BV gevestigd te Delft, eind 2017 voor 6.941 deelnemers, 7.767 gewezen deelnemers/slapers en 288 pensioengerechtigden ruim € 391 miljoen aan vermogen beheerd.

Missie, visie en strategie

Het pensioenfonds heeft een missie, een visie en strategie geformuleerd.

Missie

Stichting IKEA Pensioenfonds wil een betrouwbare uitvoerder zijn van de pensioenregeling van IKEA Nederland BV en Inter IKEA Systems BV. Zij wil deze op een transparante, kostenefficiënte wijze uitvoeren. Zij communiceert met haar belanghebbenden op een heldere en vooral begrijpelijke wijze.

Visie

Stichting IKEA Pensioenfonds is er voor haar deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Behoud van koopkracht is belangrijk. Ze streeft naar evenwichtigheid in haar keuzes en kijkt daarbij naar de deelnemers-populatie, kosten, risico en rendement. Stichting IKEA Pensioenfonds vindt pensioenbewustzijn van haar deelnemers belangrijk en hanteert een communicatiestijl die past bij IKEA. Pensioengelden worden zorgvuldig en maatschappelijk verantwoord belegd. Stichting IKEA Pensioenfonds kijkt ook naar buiten en houdt het veranderende pensioenlandschap in de gaten en staat open voor de dialoog met de sponsors over de juiste inrichting van het pensioen van de deelnemers.

Strategie

Uitvoering

Het pensioenfonds streeft een solide, professioneel en kostenbewust beleid na in lijn met de wet- en regelgeving en de Code Pensioenfonds. De uitvoering wordt regelmatig geëvalueerd.

Beleggingsbeleid

Het pensioenfonds belegt in overeenstemming met de risicohouding zoals bepaald door sociale partners. Investment beliefs vormen een belangrijke basis voor de keuze voor beleggingsproducten, waarbij aandacht is voor duurzaam beleggen. Stichting IKEA Pensioenfonds handelt volgens de principes van prudent person, de pensioengelden worden op een solide en kostenefficiënte wijze beheerd. Er wordt een beleggingsstrategie en jaarlijks beleggingsplan opgesteld. Het beleggingsbeleid wordt regelmatig geëvalueerd.

Communicatie

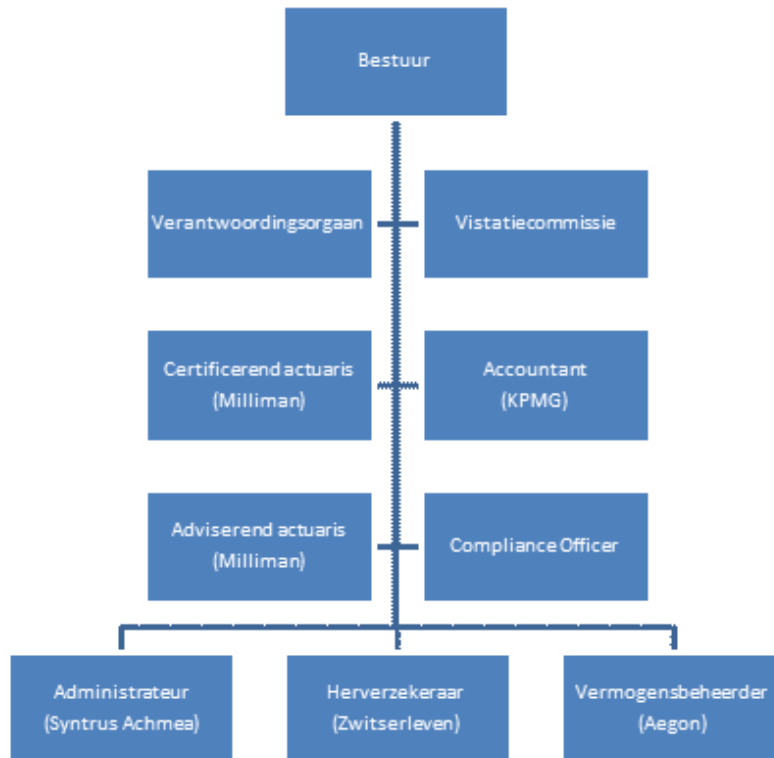
De communicatie van het pensioenfonds is tijdig, correct, duidelijk en evenwichtig, passend bij de deelnemer, gewezen deelnemer en pensioengerechtigde. De communicatie bevat onder meer de risico's van de pensioenregeling en voldoet aan de eisen van Pensioen 1-2-3. Er wordt een communicatiestrategie en jaarlijks communicatieplan opgesteld. Het communicatiebeleid en de communicatiestrategie worden regelmatig geëvalueerd.

Governance

Het bestuur moet op haar taak berekend zijn. Het pensioenfonds besteedt bewust activiteiten uit en gebruikt externe adviseurs. In deze combinatie beschikt het bestuur over voldoende countervailing power. De governance wordt regelmatig geëvalueerd.

Organisatie

In het vervolg van dit hoofdstuk beschrijven wij de huidige organisatie van het pensioenfonds aan de hand van onderstaand schema.

Bestuur

STIP kent een paritair bestuursmodel. Het bestuur benoemt de bestuursleden. Drie leden worden voorgedragen door de werkgever. De twee bestuursleden namens de deelnemers worden voorgedragen door de FNV en de Werknemersvereniging IKEA Medewerkers (WIM). Daarnaast kiezen de pensioengerechtigden één bestuurslid. Bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar, en treden af conform een rooster van aftreden. Een bestuurslid dat is benoemd in een tussentijdse vacature, treedt af op het tijdstip waarop degene die hij opvolgt, zou zijn afgetreden. Aftredende bestuursleden kunnen direct herbenoemd worden. De maximale zittingstermijn bedraagt 12 jaar.

De voorzitter wordt door het bestuur gekozen voor de duur van twee jaar uit afwisselend de werkgevers- of werknemersvertegenwoordiging; de secretaris/vice-voorzitter wordt in dezelfde periode gekozen uit de andere geleding dan de voorzitter.

Per eind 2017 was de bestuurssamenstelling als volgt:

Naam	Functie	Geleding	Benoemd per	Einde zittingstermijn
Albert Martens	Voorzitter	Werkgever	01.01.2011	Juni 2018
Henk van der Meer	Lid	FNV	24.02.2014	Juni 2021
Angénis van den Clooster	Secretaris	WIM	10.06.2015	Juni 2019
vacature	Lid	Pensioengerechtigden		
Mariska Zegwaard	Lid	Werkgever	16.09.2015	Juni 2020
Rob Werkman	Lid	Werkgever	10.02.2016	Juni 2020

Jan Haas heeft besloten zijn bestuurslidmaatschap om persoonlijke redenen per 31 december 2017 te beëindigen; per die datum is sprake van een vacature voor de vertegenwoordiger in het bestuur namens pensioengerechtigden. Begin 2018 heeft het bestuur pensioengerechtigden opgeroepen zich kandidaat te stellen. Daarop zijn drie reacties binnengekomen. Twee van de kandidaten hebben begin april 2018 laten weten hun kandidaatstelling alsnog in te trekken. De enig overgebleven kandidaat loopt in eerste instantie met het bestuur mee als aspirant bestuurslid/toehoorder. Daarna wordt in onderling overleg besloten of de toetsingsprocedure wordt gestart bij De Nederlandsche Bank (DNB).

Het bestuur van STIP heeft in het verslagjaar besloten tot herbenoeming van Henk van der Meer per 1 juli 2017 als bestuurslid en lid van de beleggingsadviescommissie voor een periode van vier jaar. DNB heeft op 2 augustus 2017 deze herbenoeming aan STIP bevestigd.

Het bestuur werkt met portefeuilles. Per portefeuille zijn steeds twee bestuursleden verantwoordelijk: een eerste en een tweede portefeuillehouder. De eerste portefeuillehouder is eindverantwoordelijk. De tweede portefeuillehouder vervangt de eerste bij afwezigheid. Een bestuurslid is steeds eerste portefeuillehouder op een van de portefeuilles en tweede portefeuillehouder op een andere portefeuille. Doel van het werken met portefeuilles is dat de beleidsvoorbereiding efficiënter plaatsvindt. Portefeuillehouders houden de ontwikkelingen in hun portefeuille scherp in de gaten, zorgen voor agendering op de bestuursvergaderingen en nemen het voortouw bij de beleidsvoorbereiding.

De volgende portefeuilles worden onderscheiden: pensioenbeleid, vermogensbeheer, financiële zaken, risicomanagement & compliance, uitbesteding en communicatie.

Nevenfuncties

In het kader van de transparantie zijn hieronder ook de relevante nevenfuncties van de bestuursleden opgenomen.

Bestuurslid	Organisatie	Nevenfunctie
Albert Martens	IKEA Group	Manager employee relations
	IKEA Competence BV	Directeur
Henk van der Meer	Bpf MITT	Werknemersvoorzitter en lid beleggingscommissie
	Bpf Slagers	Bestuurslid en lid risicocommissie
	Bpf Tandtechniek	Werknemersvoorzitter en lid beleggingscommissie
Angénis van den Clooster	Kruijt Consultancy & Training	Onafhankelijk financieel planner, trainer
Mariska Zegwaard	Inter IKEA Systems BV	Finance Manager
	IKEA Museum AB	Bestuurslid
	Inter IKEA Management Consulting Shanghai Co. Ltd (China)	Bestuurslid
	Inter IKEA Systems Service AB	Bestuurslid
Rob Werkman	IKEA Group	Business Navigation Operations and Finance manager (BNOF/CFO)

Beleggingsadviescommissie (BAC)

Per eind 2017 bestond de BAC uit Haitse Hoos (namens werkgevers) en Henk van der Meer (namens werknemers). Bestuurslid Jan Haas was tot en met 27 november 2017 toebehoort. De BAC wordt ondersteund door een extern beleggingsadviseur, Lucienne Luyten van Mercer. De BAC controleert de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleggingsbeleid en adviseert over mogelijke aanpassingen van dit beleid.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan het verantwoordingsorgaan. Jaarlijks beoordeelt het verantwoordingsorgaan de werkwijze, het beleid en de keuzes van het bestuur van STIP. Het verantwoordingsorgaan geeft een schriftelijk en beargumenteerd oordeel, dat wordt opgenomen in het jaarverslag. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vijf vertegenwoordigers namens de deelnemer, één vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden en één vertegenwoordiger namens de werkgever. Met uitzondering van deze laatste zijn de leden van het verantwoordingsorgaan gekozen na verkiezingen onder de deelnemers / pensioengerechtigden. De vertegenwoordiger namens de werkgever is aangewezen door de beide aangesloten werkgevers.

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan per 31 december 2017 is als volgt:

Naam	Functie	Geleding
Jan van Ommeren	Voorzitter	Deelnemers
Rietje Doze	Secretaris	Deelnemers
Frank Stellenboom	Lid	Deelnemers
vacature	Lid	Deelnemers
Caroline Heijman	Lid	Deelnemers
Cecile Meulendijks	Lid	Pensioengerechtigden
Harald Tielkes	Lid	Werkgever

Frédérique van het Groenewout heeft om persoonlijke redenen haar lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan beëindigd. Per 15 december 2017 is sprake van een vacature voor een lid namens de deelnemers. Het verantwoordingsorgaan heeft met het bestuur afgesproken de vacature niet te vervullen in de periode tot 1 juli 2018. In het tweede kwartaal van 2018 vinden verkiezingen plaats voor alle zetels van het verantwoordingsorgaan behoudens de zetel namens de werkgever, voor een (nieuwe) zittingstermijn vanaf 1 juli 2018.

Visitatiecommissie

Het bestuur heeft het intern toezicht vormgegeven door middel van een visitatiecommissie. Net als in 2016 bestond de visitatiecommissie in 2017 uit Piet Hein Oyens (voorzitter), Chantal Boekkooi en Dirk Swagerman. In 2018 bestaat de visitatiecommissie uit Piet Hein Oyens, Chantal Boekkooi en - na een bindende voordracht door het verantwoordingsorgaan - Johan van Dulst.

Certificerend actuaris

De certificerend actuaris van het pensioenfonds is René van der Meer van Milliman Pensioenen. Hij controleert jaarlijks de technische voorzieningen en beoordeelt de financiële positie van het pensioenfonds. De certificerend actuaris sluit zijn controle af met een certificeringsrapport en een actuariële verklaring.

Accountant

De onafhankelijke accountant van het pensioenfonds is Frank van den Wildenberg van KPMG Accountants N.V. Hij controleert het bestuursverslag, de jaarrekening en de verslagstaten ten behoeve van DNB. Hij doet verslag van zijn werkzaamheden in de vorm van een controleverklaring en een verslag aan het bestuur. Hierin zijn opmerkingen en aanbevelingen over de administratieve organisatie en interne controle van STIP opgenomen.

Adviserend actuaris

Martin Wouda van Milliman Pensioenen adviseert het bestuur op actuariële gebied. Hoewel Milliman zowel als certificerend actuaris als adviserend actuaris optreedt, zijn de teams die deze werkzaamheden uitvoeren (en de informatie die ze daarvoor gebruiken) intern volledig gescheiden.

Compliance Officer

De compliance officer vervult een onafhankelijke rol binnen het pensioenfonds. De compliance officer controleert de naleving van de gedragscode. Hij adviseert en informeert, gevraagd én ongevraagd, verbonden personen over de uitleg en toepassing van de gedragscode. Henk-Anne Rijpma is de compliance officer van STIP. Hij is in dienst van Inter IKEA Systems.

Administrateur

De uitvoering van de pensioenregeling is uitbesteed aan Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. te Tilburg (sinds 1 januari 2018 is de naam gewijzigd in Achmea Pensioenservices N.V.). De administrateur verzorgt zowel de deelnemersadministratie als de financiële administratie van het pensioenfonds. Omdat de bestuursondersteuning ook wordt verzorgd door Syntrus Achmea Pensioenbeheer, kan er sprake zijn van conflicterende belangen. Binnen Syntrus Achmea Pensioenbeheer is daarom een strikte functiescheiding tussen ondersteuning en accountmanagement. Binnen het bestuur en de overige adviseurs is voldoende tegenkracht om adviezen van de bestuursadviseur op dit aspect te beoordelen.

Herverzekeraar

Sinds 1 januari 2011 houdt STIP grotendeels de sterfte- en arbeidsongeschiktheidsrisico's in eigen beheer. Het calamiteitsrisico is middels een stop loss verzekering herverzekerd bij Zwitserleven. Het herverzekeringscontract met Zwitserleven heeft een looptijd van 5 jaar tot 31 december 2020.

Vermogensbeheerder

Het vermogensbeheer wordt verzorgd door Aegon Investment Management B.V. te Den Haag. De vermogensbeheerder belegt de pensioenpremies volgens de door het bestuur vastgestelde beleggingsrichtlijnen. De beleggingsrichtlijnen bevatten de regels waarbinnen de vermogensbeheerder moet opereren.

3. FINANCIËLE POSITIE

Financieel Toetsingskader

Vanaf 1 januari 2015 is het huidige Financieel Toetsingskader (FTK) van toepassing. Met deze regelgeving beoogt de wetgever het Nederlands pensioenstelsel minder gevoelig voor dagkoersen, en daarmee stabiel te maken. De regels voor toeslagverlening zijn sinds 2015 strenger geworden. Toeslagen moeten toekomstbestendig zijn. Toekomstbestendig betekent dat als een toeslag op de pensioenen wordt verleend niet alleen het komend jaar, maar ook naar verwachting de daaropvolgende jaren kan worden toegekend.

Dekkingsgraden

Voor de berekening van de actuele dekkingsgraad schrijft DNB het gebruik van een rentetermijnstructuur inclusief Ultimate Forward Rate (UFR) voor. De UFR is een modelmatige benadering van de marktrente voor pensioenverplichtingen met een termijn langer dan 20 jaar. Het bestuur is van mening dat de UFR een rekenrente is, die niet volledig aansluit bij de werkelijke marktsituatie. De ontwikkeling van de financiële situatie wordt daarom ook gevolgd op basis van de lagere dekkingsgraad op marktrente, dus zonder rekening te houden met de UFR.

De beleidsdekkingsgraad is leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van de dagkoersen dan de actuele dekkingsgraad. Daar staat tegenover dat fluctuaties op de financiële markten 12 maanden zullen doorwerken.

Het is belangrijk dat de beleidsdekkingsgraad waarop het bestuur stuurt, wordt berekend op basis van de juiste tussentijdse (financiële) informatie over de pensioenverplichtingen. Juiste en tijdige informatie is tevens van wezenlijk belang voor de maand- en kwartaalrapportages aan DNB. Daarom zijn afspraken gemaakt over de manier waarop de beleidsdekkingsgraad wordt vastgesteld.

Aan het einde van het tweede kwartaal van 2015 was de beleidsdekkingsgraad gedaald tot onder de vereiste dekkingsgraad en ontstond er een tekort. Het bestuur heeft hierop een herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Het pensioenfonds heeft eind maart 2017 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB. Op 19 mei 2017 heeft DNB laten weten in te stemmen met het herstelplan. In maart 2018 is opnieuw een geactualiseerd herstelplan ingediend. In deze prognose wordt een volledig herstel (de beleidsdekkingsgraad is hoger of gelijk dan de vereiste dekkingsgraad) bereikt in 2020. Hierbij is rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven (maximale) parameters ten aanzien van de rendementen en de ontwikkeling van de rente, en een ongewijzigd premiebeleid. Op 18 mei 2018 heeft DNB laten weten in te stemmen met het herstelplan 2018.

De (beleids)dekkingsgraad liet in 2017 een stijgende lijn zien. Een belangrijke rol hierin speelt de stijging van de rente. De contante waarde van de verplichtingen nam hierdoor af en zorgde voor een stijging van de dekkingsgraad. Voor STIP was deze stijging groter dan gemiddeld vanwege het jonge deelnemersbestand (en daardoor een lange looptijd en hoge rentegevoeligheid van de verplichtingen). Als de rente ongeveer gelijk blijft, dan stijgt de UFR, en daarmee de dekkingsgraad, de komende tijd zelfs nog verder. Sinds eind december 2016, als gevolg van de langzaam stijgende rekenrente, was de actuele dekkingsgraad op basis van de UFR hoger dan een jaar eerder.

De actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds op basis van de UFR is eind 2017 uitgekomen op 114,2%. En op basis van de marktrente op 106,5%. De beleidsdekkingsgraad was eind 2017 111,3%. De minimaal vereiste dekkingsgraad is ultimo 2017 104,8% en de vereiste dekkingsgraad is 121,7%. Het pensioenfonds verkeert als gezegd dus nog in tekort.

Naast bovenstaande dekkingsgraden kent het pensioenfonds ook nog de reële dekkingsgraad. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het pensioenfonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

1. Er mag geïndexeerd worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
2. Indexatie is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze indexatie ook in de toekomst te kunnen verlenen.

Eind 2016 was de beleidsdekkingsgraad 100,5% en was er geen mogelijkheid om een toeslag te verlenen op de pensioenaanspraken en -rechten.

Gedeeltelijke toeslagverlening per 1 januari 2018 is mogelijk op basis van de financiële positie van STIP per 31 december 2017 en een beleidsdekkingsgraad boven de toeslaggrens van 110% (namelijk 111,3%). Begin 2018 heeft het bestuur besloten tot het verlenen van een toeslag van 0,11% voor actieve deelnemers en 0,09% voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

De reële dekkingsgraad ultimo 2017 bedraagt 88,0%.

Ervaringssterfte en partnerfrequenties

Pensioenfondsen moeten volgens de Pensioenwet voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de (kostendekkende) premie uitgaan van prudente actuariële grondslagen. Deze grondslagen moeten gebaseerd zijn op de meest recente waarnemingen en inzichten. STIP hanteert de prognosetafel AG2016. Dit is de laatste tafel die is gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. In aanvulling hierop heeft het bestuur onderzoek gedaan naar de fondsspecifieke correctiefactoren voor ervaringssterfte van het pensioenfonds. Met behulp van het Milliman Ervaringssterftemodel 2017 heeft het bestuur de fondsspecifieke correctiefactoren voor ervaringssterfte bepaald. Met het hanteren van het Milliman Ervaringssterftemodel 2017 is het bestuur transparant in de onderbouwing van en de methodiek ter vaststelling van de correctiefactoren. Bovendien zijn de correctiefactoren fondsspecifiek, dat wil zeggen direct gekoppeld aan de specifieke kenmerken van het pensioenfonds. De nieuwe correcties op de overlevingsgrondslagen zijn per 31 december 2017 gehanteerd bij de berekening van de technische voorziening en het beleid is hierop aangepast.

Bij het vaststellen van de voorziening en vooral bij de risicopremie voor overlijdensrisico's spelen behalve de sterfte-kansen ook de veronderstelde partnerfrequenties een rol. Hoe hoger het veronderstelde percentage alleenstaanden, des te lager de overlijdensrisicopremie.

Tijdens het ervaringssterfteonderzoek heeft het bestuur de (waargenomen) sterftegevallen in de afgelopen 5 jaar bij STIP onderzocht. Daarbij is opgevallen dat het vaker dan verwacht is voorgekomen, dat er geen partnerpensioen en/of ANW-hiaatpensioen in is gegaan. Daarom is in het verslagjaar de gehanteerde partnerfrequentie nader onderzocht. De door STIP gehanteerde partnerfrequenties waren gebaseerd op een rapport van het verbond van verzekeraars uit 1999 ('5e CRC-rapport'). Recentere gegevens op basis van CBS-data zouden waarschijnlijk tot lagere partnerfrequenties leiden (en daarom tot lagere risicopremies). Daarnaast heeft het bestuur geïnventariseerd welke informatie er in de administratie van STIP omtrent gehuwdheid en ongehuwd samenwonen aanwezig is. De uitkomsten van het onderzoek zorgen voor een actuele onderbouwing van (ook) dit deel van de actuariële grondslagen. Het bestuur heeft naar aanleiding van het onderzoek besloten om de gehanteerde partnerfrequenties conform het 5e CRC-rapport te wijzigen naar de partnerfrequenties CBS 2013-2017 inclusief opslag zoals berekend door Milliman en heeft het beleid hierop aangepast. Het veronderstelde leeftijdsverschil van 3 jaar tussen mannen en vrouwen blijft gehandhaafd.

4. GOVERNANCE

Zorgvuldig bestuur

Het pensioenfondsbestuur is zich bewust van zijn verantwoordelijkheden. Onder de verantwoordelijkheden van het bestuur valt het naleven van de statuten, de reglementen, de relevante wet- en regelgeving en het beheersen van de risico's. Daarbij stelt het bestuur zich onafhankelijk op en werkt naar de principes van evenwichtige belangenbehartiging. Het pensioenfonds heeft een klachten- en geschillenprocedure. De eindverantwoordelijkheid voor de administratieve organisatie en de externe uitvoerders ligt ook bij het bestuur.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen (hierna de Code) heeft tot doel het functioneren van de besturen van pensioenfondsen te verbeteren en inzichtelijker te maken. Hiertoe zijn door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid 83 normen voor 'goed pensioenfondsbestuur' geformuleerd. De Code is gebaseerd op het 'pas toe of leg uit' beginsel. Bepalend voor de werking van de Code is hoe de pensioenfondsen met de intenties van de Code omgaan, niet de mate waarin ze die naar de letter naleven. Dit betekent dus dat er ruimte is om af te wijken van de Code, mits dit weloverwogen gebeurt. De Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen ziet toe op de naleving van de Code.

Het bestuur heeft voorgaande jaren al vastgesteld dat de meeste normen uit de Code worden nageleefd. In onderstaand overzicht wordt aangegeven aan welke norm nog niet wordt voldaan. De normen die betrekking hebben op het Belanghebbendenorgaan en de Raad van Toezicht zijn voor STIP niet van toepassing.

Norm 26: Communicatie

STIP heeft in 2017 geen onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de communicatiemiddelen. Het bestuur is van plan vooralsnog geen onderzoek te doen aangezien in 2018 wordt overgegaan van schriftelijke naar digitale communicatie.

Norm 67 en 68: In het bestuur en het verantwoordingsorgaan zitten ten minste één man en één vrouw. In het bestuur en het verantwoordingsorgaan zitten ten minste één lid boven en één lid onder de veertig jaar.

Het bestuur heeft een diversiteitsbeleid, conform de normen van de Code Pensioenfondsen. Het bestuur is van mening dat diversiteit geen doel op zich is, maar moet leiden tot meer vertrouwen in en grotere betrokkenheid bij het pensioenfonds bij de direct belanghebbenden en minder risico's door meer genuanceerde besluitvorming binnen de pensioen-fondsorganen. Het bestuur streeft ernaar dat de verschillende pensioenfondsorganen een zo goed mogelijke afspiegeling vormen van de deelnemers in het pensioenfonds naar leeftijd en geslacht. Concreet betekent dit dat er minimaal één man en één vrouw en minimaal één persoon jonger en één persoon ouder dan 40 jaar zitting hebben in zowel bestuur als verantwoordingsorgaan.

Per 31 december 2017 bestaat het bestuur uit drie mannen en twee vrouwen. Er zijn geen bestuursleden jonger dan 40. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie mannen en drie vrouwen. Er zijn geen leden jonger dan 40. Per eind 2017 wordt daarmee niet geheel voldaan aan de diversiteitsdoelstelling ten aanzien van het bestuur en het verantwoordingsorgaan.

Opdrachtaanvaarding sociale partners - STIP

De opdrachtaanvaarding van de over 2017 uitgevoerde pensioenregeling is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst die met de beide werkgevers is afgesloten. Inmiddels is eind 2017 een nieuwe pensioenregeling afgesproken door de sociale partners. De opdracht voor uitvoering van de nieuwe pensioenregeling is door het bestuur aanvaard en wordt vastgelegd in een gewijzigde uitvoeringsovereenkomst met de beide werkgevers.

Geschiktheidsbevordering

Het bestuur vindt permanente scholing noodzakelijk, voor het bestuur als geheel en voor bestuursleden afzonderlijk. Het bestuur heeft in 2017 een studiedag gevolgd op het gebied van integraal risicomanagement. Verder hebben de bestuursleden literatuur bijgehouden, seminars en lezingen op pensioengebied bijgewoond en ervaringen met andere bestuursleden uitgewisseld.

Zelfevaluatie bestuur

Het bestuur heeft het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden in het verslagjaar geëvalueerd. Bij de evaluatie is aan de orde gekomen of het bestuur voldoende geschikt en divers is en is bovendien gekeken naar gedrag en cultuur. Een externe en onafhankelijke consultant begeleidt het proces van de evaluatie eens per 2 jaar. Dat is gebeurd bij de evaluatie in 2016.

Diversiteit

Het bestuur heeft een diversiteitsbeleid, conform de normen van de Code Pensioenfondsen. Het bestuur is van mening dat diversiteit geen doel op zich is, maar moet leiden tot meer vertrouwen in en grotere betrokkenheid bij het pensioenfonds bij de direct belanghebbenden en minder risico's door meer genuanceerde besluitvorming binnen de pensioenfondsorganen. Het bestuur streeft ernaar dat de verschillende pensioenfondsorganen een zo goed mogelijke afspiegeling vormen van de deelnemers in het pensioenfonds naar leeftijd en geslacht. Concreet betekent dit dat er minimaal één man en één vrouw en minimaal één persoon jonger en één persoon ouder dan 40 jaar zitting hebben in zowel bestuur als verantwoordingsorgaan.

Per 31 december 2017 bestaat het bestuur uit drie mannen en twee vrouwen. Er zijn geen bestuursleden jonger dan 40. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie mannen en drie vrouwen. Er zijn geen leden jonger dan 40. Per eind 2017 wordt daarmee niet geheel voldaan aan de diversiteitsdoelstelling ten aanzien van het bestuur en het verantwoordingsorgaan.

Klachten- en geschillenregeling

STIP beschikt over een klachten- en geschillenregeling. De klachten- en geschillenregeling is voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk via de website van het pensioenfonds. In het jaar 2017 zijn geen klachten ingediend en is er geen gebruik gemaakt van de geschillenregeling.

Integriteitsbeleid / Gedragscode / Incidenten- en klokkenluidersregeling

STIP beschikt tevens over een integriteitsbeleid. Het bestuur analyseert systematisch het integriteitsrisico, inclusief het risico van belangenverstrengeling.

Ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik of oneigenlijk gebruik van de bij STIP aanwezige informatie heeft STIP een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode geldt voor de bestuursleden, leden van het verantwoordingsorgaan en de door het bestuur aangewezen personen. In 2017 zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.

Incidenten kunnen een gevaar vormen voor de integere en beheerste bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het bestuur van het pensioenfonds heeft een incidentenregeling vastgesteld. De incidentenregeling geeft aan welke stappen worden gevolgd als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een incident binnen het pensioenfonds. Het doel van de regeling is het voorkomen van schade aan de beheerste en integere bedrijfsvoering en de goede naam van het pensioenfonds, alsmede het beperken van mogelijke gevolgschade. De regeling geeft aan hoe verbonden personen van het pensioenfonds incidenten kunnen melden en hoe met een melding zal worden omgegaan. De regeling bevat waarborgen voor de bescherming van de verbonden persoon die te goeder trouw melding maakt van een incident (klokkenluidersregeling).

In het verslagjaar is eenmaal sprake geweest van een datalek. In dit geval is door het pensioenfonds melding gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en is betrokkene geïnformeerd door middel van een excuusbrief. Op de melding is geen reactie ontvangen van de AP.

Uitbesteding

Voor de deelnemersadministratie, de financiële administratie en de bestuursondersteuning is een contract afgesproken met Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. voor een periode van twee jaar (2017 en 2018). Syntrus Achmea Pensioenbeheer zal zich in die periode voor STIP vooral inzetten op de kwaliteit van de bestuursondersteuning en digitale dienstverlening via portals. Na de introductie van de digitale dienstverlening per 1 juli 2018 vindt een evaluatie plaats.

Syntrus Achmea Pensioenbeheer is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE 3402 type II rapportage. De onafhankelijke accountant (Ernst & Young Accountants LLP) van Syntrus Achmea Pensioenbeheer controleerde de rapportage over 2017. Hierin werd geconcludeerd dat de beschreven bedrijfsprocessen bestonden en gedurende de verslagperiode functioneerden.

Naleving wet- en regelgeving

In 2017 zijn voor zover bekend bij het bestuur geen overtredingen van wet- en regelgeving die het pensioenfonds betreffen voorgekomen. DNB heeft geen aanwijzingen, dwangsommen of boetes opgelegd.

5. COMMUNICATIE

Website: digitale hart van de communicatie

De portefeuillehouders communicatie kwamen in 2017 driemaal bij elkaar, waarvan tweemaal met een vertegenwoordiging van het verantwoordingsorgaan en daarbij ook eenmaal met vertegenwoordigers van de werkgevers. Zij hebben zich ingespannen om de website in te zetten als centrale en toegankelijke, digitale informatiebron voor alle belanghebbenden. De website stond en staat nog steeds centraal in de communicatiestrategie. In 2017 is de look & feel van de website en de inlog op het deelnemersportaal verbeterd. Speerpunt in 2018 is het verder digitaliseren van de pensioencommunicatie via de website en de portalen.

STIP-krant verstuurd

Eind december 2017 is de STIP-krant verstuurd aan deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgevers. Daarin was vooral aandacht voor de veranderingen in de pensioenregeling per 1 januari 2018 en voor de financiële situatie van STIP. Na de overgang naar digitale communicatie in 2018 wordt de STIP-krant niet langer op papier verstuurd.

UPO verstuurd

Het uniform pensioenoverzicht werd in het voorjaar verstuurd. Ter toelichting is op de website uitgebreide informatie over het UPO en veel gestelde vragen opgenomen.

Actualiteit

Maandelijks is er in 2017 een nieuwsbericht op de website van STIP gepubliceerd. Vaak haakte deze in op landelijke campagnes of regelgeving. Maar er werd ook stilgestaan bij de ontwikkeling van de financiële situatie van STIP.

Brief over reglementswijziging

Het bestuur heeft begin 2017 besloten de om de regeling van premievrije deelneming bij arbeidsongeschiktheid te wijzigen van een 3-klassenstaffel in een 6-klassenstaffel (conform de regeling van het WIA-excedentpensioen). Hierover zijn de deelnemers in mei 2017 schriftelijk geïnformeerd.

Meerjarig communicatiebeleid

In 2016 is de tijd genomen om in samenwerking met de werkgevers en het verantwoordingsorgaan een gedegen meerjarig communicatiebeleidsplan 2017-2020 te schrijven. Hierin is voor de langere termijn vastgesteld wat de doelstellingen zijn, de overkoepelende strategie en acties met daaraan gekoppeld de meetmomenten en -methodes. Daarnaast is een communicatiejaarplan voor 2017 opgesteld waarin alle acties zijn opgenomen, ook de gezamenlijke acties met de werkgevers.

Onderzoek AFM en DNB

AFM en DNB hebben in een sectorbreed onderzoek in 2016, waarbij STIP een van de onderzochte pensioenfondsen was, geconstateerd, dat STIP niet duidelijk en correct communiceerde over de te verwachten toeslagverlening de komende 5 jaren. De toezichthouders verwachtten dat STIP dit in de communicatie in de toekomst wel in alle gevallen duidelijk, correct en evenwichtig doet, gebaseerd op een gedegen analyse. Een concrete uitspraak wordt met andere woorden gebaseerd op de financiële positie en de financiële opzet van STIP, rekening houdend met de haalbaarheidstoets en het herstelplan. Begin 2017 paste het bestuur hierop de relevante communicatiemiddelen aan. Eind 2017 hebben AFM en DNB een vervolgonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zijn door de toezichthouders op het moment van schrijven van dit bestuursverslag nog niet bekend gemaakt.

6. PENSIOENPARAGRAAF

Pensioenregeling

Algemeen

IKEA en de vakbonden hebben de afspraken over de pensioenregeling vastgelegd in de pensioenovereenkomst. Bij IKEA is de pensioenovereenkomst onderdeel van de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) waarbij de FNV en WIM (Werknemersvereniging IKEA Medewerkers) optreden als vertegenwoordigers van de werknemers. De gemaakte afspraken legt STIP vast in een pensioenreglement. Daarbij is onderscheid gemaakt naar deelnemers geboren voor 1 januari 1950 en deelnemers geboren na 31 december 1949; elke groep met een eigen pensioenreglement. Inmiddels zijn alle deelnemers van 1949 en eerder inactief. Daarnaast gelden voor een erg kleine groep werknemers oude pensioenafspraken. Deze zijn vastgelegd in zogenoemde pioniersreglementen: één voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 en één voor deelnemers geboren na 31 december 1949.

In het verslagjaar gold de per 1 januari 2016 door sociale partners afgesproken basis pensioenregeling voor deelnemers geboren na 31 december 1949, die per 1 januari 2016 door het bestuur zijn overgenomen in het pensioenreglement voor deelnemers geboren na 31 december 1949.

Onderstaand overzicht geeft de belangrijkste kenmerken van de basis regeling die is uitgevoerd over het jaar 2017.

Karakter van de regeling

De pensioenovereenkomst is een uitkeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 10 van de Pensioenwet.

Pensioensysteem

Voorwaardelijk geïndexeerd middelbaar loon. Dit betekent dat de pensioenen worden bepaald op basis van het gemiddelde loon over de diensttijd bij IKEA. Indien het vermogen van het pensioenfonds toereikend is worden de opgebouwde pensioenrechten verhoogd met de loonindex (voor actieve deelnemers) of de prijsindex (voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers).

Pensioengevend salaris

De som van de maandsalarissen (of vervangende uitkeringen) in een kalenderjaar vermeerderd met de uitbetaalde vakantietoeslag, de uitbetaalde dertiende maand, de uitbetaalde vakantiedagen, de uitbetaalde flexuren inclusief flexurentoeslag. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd tot € 103.317 (2017) en wordt jaarlijks per 1 januari aangepast met de in de Wet Inkomstenbelasting 2001 genoemde contractloonontwikkelingsfactor, inclusief eventuele afronding.

Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. De pensioengrondslag wordt voor elke deelnemer op jaarbasis (achteraf) vastgesteld.

Franchise

De franchise bedraagt € 13.123 (2017). De franchise wordt jaarlijks aangepast aan de ontwikkelingen van de Algemene Ouderdomswet (AOW) waarbij de ontwikkeling van de AOW voor een samenwonende als uitgangspunt wordt genomen.

Pensioendatum

De eerste van de maand waarin de (gewezen) deelnemer 67 jaar wordt.

Pensioensoorten

De deelnemer heeft aanspraak op:

- **Levenslang ouderdomspensioen;**
De opbouw is op jaarbasis gelijk aan 1,875% van de pensioengrondslag in dat kalenderjaar. Hiervan wordt een twaalfde deel per maand opgebouwd waarbij een gedeelte van een maand wordt verwaarloosd.
- **WIA-excedentpensioen;**
Het WIA-excedentpensioen bij gehele arbeidsongeschiktheid is gelijk aan 70% van dat gedeelte van het pensioengevend salaris dat uitgaat boven SV-grens (2017 € 53.701). Het WIA-excedentpensioen is maximaal € 67.836 (niveau 2017) per jaar.
- **Levenslang partnerpensioen;**
Uitgangspunt is een opbouw van 70% van het te bereiken ouderdomspensioen. In verband met de verhoging van de pensioenleeftijd van 65 naar 67 zijn de opgebouwde aanspraken per 1 januari 2014 herberekend. Als gevolg hiervan is het levenslange partnerpensioen voor degene die reeds op 31 december 2013 deelnemer was aan de basisregeling niet exact gelijk aan 70% van het te bereiken ouderdomspensioen, omdat uitsluitend het ouderdomspensioen in de herberekening is meegenomen.
- **Wezenpensioen;**
14% van het te bereiken ouderdomspensioen (zie ook opmerking verhoging pensioenleeftijd hiervoor).
- **ANW-hiaat pensioen**
Het jaarlijkse ANW-hiaatpensioen bedraagt € 8.563 (2017) en wordt jaarlijks op 1 januari herzien aan de hand van de ontwikkeling van de wettelijke ANW-uitkeringen.

Nieuwe pensioenregeling en ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving

De fiscale pensioenrichtleeftijd is per 1 januari 2018 verhoogd van 67 naar 68 jaar. Sociale partners hebben in 2017 een principeakkoord bereikt om de pensioenregeling per 1 januari 2018 aan te passen. Zij hebben dit aan het bestuur van STIP voorgelegd: hierin is de pensioenrichtleeftijd van de 68ste verjaardag opgenomen. Het bestuur heeft besloten om de gewijzigde pensioenregeling per 1 januari 2018 uit te voeren en heeft het pensioenreglement daar per die datum op aangepast. De opgebouwde aanspraken op levenslang ouderdomspensioen worden per 1 januari 2018 geconverteerd naar 68 jaar. Hierdoor zijn alle aanspraken gebaseerd op een pensioenleeftijd van 68 jaar, wat zowel de communicatie naar de (gewezen) deelnemers als de pensioenadministratie eenvoudiger maakt. Het partnerpensioen wordt bij de conversie buiten beschouwing gelaten.

In de overige regelingen zijn geen actieve deelnemers meer. Deze reglementen zijn niet aangepast.

Toeslagbeleid

Het toeslagbeleid van STIP kent twee soorten indexatie. STIP streeft naar indexatie op basis van de loonindex voor alle actieve deelnemers en prijsindex voor alle slapers en pensioengerechtigden. Daarbij zal het percentage, waarmee de aanspraken en rechten van slapers en pensioengerechtigden worden verhoogd, nooit meer bedragen dan de loonindex.

Indexaties moeten toekomstbestendig zijn. Toekomstbestendig betekent dat niet alleen het komend jaar, maar ook naar verwachting de daaropvolgende jaren de betrokken indexatie kan worden toegekend. Maatstaf voor de toeslagverlening is de beleidsdekkingsgraad. Dit is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden. Bij een beleidsdekkingsgraad van minder dan 110% mogen geen toeslagen worden verleend. Daarboven wel, maar pas volledig als dat toekomstbestendig kan.

De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2016 was lager dan 110%. Hierdoor was er onvoldoende financiële ruimte om per 1 januari 2017 een toeslag toe te kennen. Omdat de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2017 hoger was dan 110% en rekening houdend met de financiële positie van STIP en de te verwachten ontwikkeling daarin, heeft het bestuur begin 2018 besloten om toeslag te verlenen per 1 januari 2018: 0,11% voor de actieven en 0,09% voor de niet-actieven.

Premiebeleid

STIP heeft de afspraken met de aangesloten werkgevers ten aanzien van de premie vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. In de overeenkomst is de wijze vastgelegd waarop de hoogte van de totale pensioenpremie wordt vastgesteld en wanneer de premie moet worden betaald. Tevens bevat deze uitvoeringsovereenkomst de voorwaarden waaronder toeslagen op opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen worden verleend.

Voor iedere aangesloten onderneming wordt jaarlijks een kostendekkende premie berekend. De kostendekkende premie omvat:

- de actuarieel benodigde premie voor de reguliere pensioenopbouw en de risicopremies voor de overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's,
- de opslag die in het pensioenfonds nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen,
- een opslag ter dekking van uitvoeringskosten van het pensioenfonds.

De premie is een zuiver kostendekkende premie. Er wordt derhalve geen rekening gehouden met demping. Demping zou bijvoorbeeld kunnen op basis van de gemiddelde rente of op basis van een verwacht rendement. Een zuiver kostendekkende premie is gebaseerd op de actuele rentetermijnstructuur.

Gewijzigd premiebeleid per 1 januari 2018

Naar aanleiding van een akkoord tussen sociale partners over een nieuwe pensioenregeling met gewijzigde financieringsafspraken per 1 januari 2018 heeft het bestuur van STIP, na een positief advies van het verantwoordingsorgaan, besloten tot wijziging van het premiebeleid per 1 januari 2018. De gedempte kostendekkende premie wordt vanaf 1 januari 2018 bepaald op basis van een verwacht rendement. De verschuldigde premie is de gedempte kostendekkende premie, vermeerderd met een opslag die eens in de drie jaar wordt vastgesteld zodanig dat de gemiddelde verwachte premiedekkingsgraad voor de (dan) komende drie jaar gelijk is aan 105%. De werkgevers zijn in aanvulling op de verschuldigde premie op eerste verzoek van STIP verplicht om een bijstorting in STIP te doen indien en voor zover pensioenkortingen door STIP op grond van de alsdan actuele wet- en regelgeving in enig jaar op geen enkele andere wijze kunnen worden voorkomen dan wel uitgesteld.

Risicohouding en (aanvangs)haalbaarheidstoets

De risicohouding van STIP is zowel voor de korte als de lange termijn gekwantificeerd. Voor de korte termijn aan de hand van het strategisch beleggingsbeleid en voor de lange termijn met behulp van een aanvangshaalbaarheidstoets, waarin het huidige fondsbeleid is geïntegreerd.

De korte termijn risicohouding is vastgelegd als een bandbreedte voor het vereist eigen vermogen (VEV). Het VEV is de belangrijkste indicator van het beleggingsrisico. Op basis van de normwegingen in het strategische beleggingsbeleid is het VEV van het pensioenfonds 22% van de voorziening. Het pensioenfonds hanteert bandbreedtes voor wat betreft het zakelijke waarden- en renterisico. Daardoor komt de bandbreedte voor het VEV uit op VEV +/- 3%, ofwel tussen 19% en 25%. Toekomstige wijzigingen van het VEV veroorzaakt door fluctuaties in de rentestand zijn toegestaan.

De lange termijn risicohouding is bepaald op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets. Met de invoering van het huidige FTK heeft de aanvangshaalbaarheidstoets zijn intrede gedaan. Met een (aanvangs)haalbaarheidstoets kijkt het pensioenfonds of de afgesproken pensioenambities worden gerealiseerd, of het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is en of het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft. Bij grote veranderingen zoals een nieuwe pensioenregeling of een andere significante wijziging voert het pensioenfonds een aanvangshaalbaarheidstoets uit. Vervolgens doet het pensioenfonds ieder jaar de jaarlijkse haalbaarheidstoets en rapporteert die uiterlijk 30 juni aan DNB.

De haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd als monitor van gestelde normen. Aan de hand van de uitkomsten van de haalbaarheidstoets beoordeelt het pensioenfonds of het verwacht pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het 'slecht weer'-scenario in lijn zijn met de door het pensioenfonds zelf gekozen ondergrenzen. Deze zelf gekozen ondergrenzen moeten passen binnen de risicohouding van het pensioenfonds.

In 2015 voerde het pensioenfonds de aanvangshaalbaarheidstoets uit op basis van de vaste scenarioset van DNB. Het pensioenfonds stelde drie grenzen vast:

1. Een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de situatie dat precies aan de vereisten van het vereist eigen vermogen wordt voldaan. Deze is door het pensioenfonds vastgesteld op 90%. Dit is gelijk aan een jaarlijkse aanpassing van de pensioenen met 70% van de loon c.q. prijsinflatie.
2. Een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie. Deze is ook vastgesteld op 90%.
3. Een maximale afwijking van het pensioenresultaat in het slechtweersscenario. Het bestuur heeft deze vastgesteld op 35%.

Uitkomsten jaarlijkse haalbaarheidstoets 2017

Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat nog steeds aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. Jaarlijks wordt vanuit de feitelijke financiële positie van het pensioenfonds getoetst of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het pensioenfonds gekozen ondergrens en of het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweersscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau. De uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets van juni 2017 zijn als volgt:

- Het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkingsgraad bedraagt 94,2%. Deze blijft boven de ondergrens van 90%.
- Het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkingsgraad bedraagt in slecht weer (5% percentiel) 60,5%. De afwijking van de mediaan bedraagt daarmee 35,8%. Dit is meer dan de door het bestuur vastgestelde maximale afwijking van 35%.

Vanwege de overschrijding van de laatst genoemde grens is het pensioenfonds in overleg getreden met sociale partners. Met sociale partners is - conform het voorstel van het bestuur - afgesproken om te accepteren dat de uitkomst van de haalbaarheidstoets tijdelijk afwijkt van de risicohouding. Hierbij is in overweging genomen dat de eerste norm wél (ruim) wordt behaald en dat de mate waarin de tweede norm niet wordt behaald gering is. Indien bij de volgende haalbaarheidstoets blijkt dat de resultaten nog steeds niet voldoen aan de risicohouding zal nader besproken worden welke acties dan te ondernemen.

In verband met de aanpassing van de premiesystematiek per 1 januari 2018 is eind 2017 een nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. Deze aanvangshaalbaarheidstoets heeft aangetoond dat:

- a. het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door STIP in 2015 gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft;
- b. het premiebeleid over de gehele berekeningshorizon voldoende realistisch en haalbaar is;
- c. STIP voldoende herstelcapaciteit heeft om - naar verwachting vanuit de situatie dat aan de vereisten voor het minimaal vereist eigen vermogen wordt voldaan - binnen de looptijd van het herstelplan te voldoen aan de vereisten voor het vereist eigen vermogen;
- d. het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweersscenario niet te veel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau; hiervoor heeft STIP in 2015 de maximale afwijking vastgesteld.

De resultaten van de nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets, die voldoen aan de risicohouding, zijn afgestemd met sociale partners.

KOSTENTRANSPARANTIE

STIP is voorstander van transparantie en tracht zo goed mogelijk gevolg te geven aan de Aanbevelingen Uitvoeringskosten zoals die in maart 2012 zijn uitgewerkt en in februari 2016 zijn geactualiseerd door de Pensioenfederatie. Dit betreffen zowel de kosten van pensioen als die van vermogensbeheer en de transactiekosten die hierbij zijn gemaakt.

Kosten van pensioenuitvoering

De pensioenuitvoeringskosten zijn in 2017 lager dan in 2016 en 2015; € 1.171.000 tegenover € 1.454.000 en € 1.300.000.

De lagere kosten in 2017 kunnen als volgt verklaard worden;

- In 2016 waren de administratiekosten hoger dan in 2017 en 2015 door eenmalige extra verrichtingen ten aanzien van de deelnemersadministratie.
- De advieskosten waren in 2016 hoger onder andere door éénmalige kosten vanwege advies met betrekking tot de aanbestedingsprocedure voor de pensioenadministratie en bestuursondersteuning vanaf 2017. Daarnaast zijn er in 2017 alleen maar reguliere advieswerkzaamheden geweest en geen specifieke projecten.
- De bestuurskosten waren in 2016 hoger doordat er een nabetaling over 2014 heeft plaatsgevonden.
- Meer aandacht voor communicatie heeft geleid tot hogere (éénmalige) kosten.
- Bij overige kosten nemen de bijdragen aan o.a. DNB en AFM toe. Deze zijn gebaseerd op het vermogen van het pensioenfonds en dat vermogen stijgt jaarlijks.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
administratiekosten en bestuursondersteuning	817	1.021	890
controlekosten	59	59	52
advieskosten	91	202	197
bestuurskosten	104	117	104
communicatie- en overige kosten	100	55	57
totale uitvoeringskosten (x € 1.000)	1.171	1.454	1.300
actieve deelnemers	6.941	6.631	6.417
pensioengerechtigden	288	231	191
totaal normdeelnemers	7.229	6.862	6.608
uitvoeringskosten/normdeelnemer (x €1)	162	212	197

De kosten van de uitvoering van de regeling bedragen in 2017 per deelnemer € 162 (2016: € 212). Het "aantal deelnemers" is de som van alle actieve deelnemers en alle pensioengerechtigden.

De pensioenuitvoeringskosten bestaan uit administratieve verrichtingen (pensioentoekenningen, betalen uitkeringen, verwerken waardeoverdrachten etc.), controle- en advieskosten, bestuurskosten en overige kosten (onder andere heffingen van de toezichthouders).

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten vermogensbeheer van STIP zijn in 2017 gedaald naar 0,33% van het totaal gemiddelde belegde vermogen (in 2016 bedroegen deze nog 0,37%).

Het percentage van de totale kosten vermogensbeheer van 0,33% is uit te splitsen in 0,29% vermogensbeheerkosten en 0,04% transactiekosten. De performance related fees bedragen 0%. Met betrekking tot de vermogensbeheerkosten zijn alle aan het vermogensbeheer toe te rekenen kosten in het percentage meegenomen.

In onderstaande tabel is de opbouw van de vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie op basis van doorkijk weer gegeven. De percentages geven de kosten aan ten opzichte van het totaal gemiddeld belegd vermogen op basis van de standen aan het einde van de maanden in het betreffende jaar.

Kosten vermogensbeheer	2017		2016	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie				
- vastgoed	14	0,00	11	0,00
- aandelen	322	0,09	313	0,10
- vastrentende waarden	310	0,09	332	0,10
- hedgefunds	47	0,01	153	0,05
- overige beleggingen	2	0,00	1	0,00
Totaal exclusief overlay	695	0,19	810	0,25
- overlay beleggingen	207	0,06	152	0,05
Totaal directe vermogensbeheerkosten	902	0,25	962	0,30
Overige vermogensbeheerkosten				
- advieskosten vermogensbeheer	95	0,03	113	0,04
- overige kosten o.a. rapportage kosten	38	0,01	25	0,01
Totaal overige vermogensbeheerkosten	133	0,04	138	0,04
Totaal vermogensbeheerkosten	1.035	0,29	1.100	0,34
Totaal transactiekosten	138	0,04	99	0,03
Totale kosten vermogensbeheer	1.173	0,33	1.199	0,37
Gemiddeld belegd vermogen				
vermogen 1 januari	337.830		271.656	
vermogen 31 december	391.496		337.830	
gemiddeld vermogen (primo jaar + ultimo jaar) /2	364.663		304.743	
gemiddeld vermogen op basis van ultimo maandstanden	360.196		320.762	

De vermogensbeheerkosten zijn in 2017 procentueel gedaald naar 0,29% ten opzichte van 2016 (toen deze 0,34% bedroegen). De daling is met name veroorzaakt doordat gedurende 2017 ervoor is gekozen om van actief naar passief aandelenbeheer over te gaan.

Voor het aandelenbeheer in 2017 bedroegen de vermogensbeheerkosten 0,24% en voor vastrentende waarden (inclusief de kosten voor de renteoverlay) ook 0,24% van het in dat specifieke deel van het belegde vermogen.

De vastrentende waarden worden in tegenstelling tot de aandelen wel actief beheerd.

De vermogensbeheerkosten van STIP van 0,29% in 2017 zijn lager dan de 0,46% die in 2016 gemiddeld gold voor Nederlandse pensioenfondsen (bron: LCP).

De transactiekosten van STIP van 0,04% in 2017 zijn ook lager dan de 0,08% die in 2016 gemiddeld gold voor Nederlandse pensioenfondsen (bron: LCP).

Met betrekking tot de transactiekosten betreft dit de op- en afslagen die in 2017 bij aan- en verkooptransacties in beleggingsfondsen zijn betaald. De transactiekosten waren in 2017 (0,04%) net iets hoger dan in 2016 (0,03%), mede door de overgang van actief naar passief beheer bij de aandelenportefeuille. Het pensioenfonds heeft er echter voor kunnen zorgen dat deze overgang bij aandelen tegen relatief beperkte transactiekosten heeft kunnen plaatsvinden.

De transactiekosten binnen de beleggingsfondsen zijn nog niet beschikbaar bij de vermogensbeheerder. De Pensioenfederatie heeft in haar in 2016 geactualiseerde Aanbevelingen aangegeven dat ook look through moet worden toegepast met betrekking tot de transactiekosten die in de beleggingsfondsen worden gemaakt. Dit zijn de kosten bij aan- en verkoop van beleggingstitels, acquisitiekosten binnen die beleggingsfondsen of - in geval van fund-of-funds structuren - in- en uitstapvergoedingen bij onderliggende beleggingsfondsen. Deze aanbeveling is in principe van toepassing vanaf boekjaar 2017. Het pensioenfonds zou op zich nu al graag dit inzicht willen meenemen, maar is daarbij afhankelijk van haar vermogensbeheerder. Deze heeft aangegeven aan te willen sluiten bij de Aanbevelingen van de Pensioenfederatie, maar dat deze kosten pas volgend jaar, vanaf boekjaar 2018, te kunnen leveren, mede omdat dit pas vanaf 2018 vanuit Mifid verplicht is en de complexiteit van de opzet hiervan enige tijd/IT-capaciteit vergt. STIP heeft hiervoor begrip.

7. BELEGGINGENPARAGRAAF

Beleggingsklimaat

Het jaar 2017 was een zeer positief jaar voor de beleggingen van het pensioenfonds. Met name de aandelenmarkten lieten mooie rendementen zien, waarbij aandelen van opkomende markten nog beter scoorden dan aandelen van ontwikkelde markten.

De euro steeg in 2017 in waarde tegenover de grote niet-euro valuta's. De afdekking van het valutarisico van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen binnen de aandelenportefeuille en het afdekken van alle valutarisico's binnen de vastrentende waarden portefeuille heeft daardoor dit jaar een zeer positieve impact gehad op de behaalde performance van het pensioenfonds.

Verder steeg de lange termijn eurorente in 2017, per saldo steeg de 30-jaars swaprente in 2017 met bijna 0,3%-punt. Dit had een negatief effect voor euro staatsobligaties. Verder lieten niet-staatsobligaties toch een positieve performance zien. De spreads van niet-staatspapier versus staatspapier daalden in 2017 wat verder of bleven nagenoeg gelijk. Door de extra kredietopslag scoorden High Yield obligaties (bedrijfsobligaties van lagere kredietkwaliteit), Emerging Market Debt (obligaties van opkomende landen) en reguliere bedrijfsobligaties daardoor toch in waarde.

Het beperkt afdekken van het renterisico heeft bij de rentestijging een positieve invloed gehad op de dekkingsgraadontwikkeling.

De asset allocatie van STIP in 2017

Het beleggingsbeleid kenmerkt zich door een strategische allocatie naar aandelen van 40% en van 60% vastrentende waarden. Verder bedraagt de strategische renteafdekking 45% (op basis van waardering van verplichtingen op marktrente).

Het pensioenfonds zal in de eerste helft van 2018 opnieuw een ALM-studie uit laten voeren, met name om te bekijken of het huidige strategische beleggingsbeleid dient te worden aangepast.

Het beleggingsbeleid in 2017 is op een aantal punten aangepast. Binnen de vastrentende waarden portefeuille heeft STIP ervoor gekozen om de allocatie naar hypotheekleningen verder uit te breiden naar ongeveer 9% van de portefeuille. Daarnaast is het pensioenfonds een ook een beperkte allocatie (3%) in minder liquide, maar staatsgegarandeerde leningen aangegaan. Beleggen in hypotheekleningen en staatsgegarandeerde leningen is een minder liquide vorm van beleggen, wat wel extra rendement oplevert in de vorm van een illiquiditeitspremie. Door de relatief jonge populatie van het pensioenfonds is het juist voor STIP mogelijk om gelden voor langere tijd weg te zetten. De wijziging in de allocatie heeft plaatsgevonden zonder het risicoprofiel van het pensioenfonds te verhogen.

Daarnaast is de wijze van beheer van de aandelenportefeuille aangepast van actief beheer naar passief beheer. Dit betekent dat de beheerder nu als opdracht heeft de aandelenbenchmark zo goed mogelijk te volgen. Dit is niet gebeurd vanuit performanceperspectief, maar is gebeurd om een meer transparante portefeuille te verkrijgen en de kosten van het beheer te verlagen.

De asset allocatie van STIP eind 2017

In de onderstaande tabel is opgenomen de strategische beleggingsmix per 31 december 2017 en de feitelijke beleggingsmix op 31 december 2017 van STIP.

	<u>Strategisch</u>	<u>Feitelijk</u>	<u>Bandbreedte</u>
Aandelen	40,0%	43,6%	34%-46%
Vastrentende waarden	60,0%	55,7%	54%-56%
• Staatsobligaties + renteafdekking	23,6%	21,9%	
• Staatsgegarandeerde leningen	3,0%	2,6%	
• Credits	17,3%	16,6%	
• Hypotheken	4,8%	4,0%	
• Asset Backed Securities	8,3%	7,6%	
• High Yields	1,5%	1,4%	
• Emerging Market Debt	1,5%	1,6%	
Liquide middelen	0,0%	0,7%	0%-5%
TOTAAL	100,0%	100,0%	

De invulling van de portefeuille van STIP geschiedt volledig met institutionele beleggingsfondsen. STIP heeft de beschikking over de fondsvoorwaarden van deze fondsen en ontvangt verder op kwartaalbasis de factsheets van de fondsen alsmede een "look through" van de fondsen waarin wordt belegd.

Op jaarbasis bekijkt STIP ook naar het belang dat het heeft in de verschillende beleggingsfondsen: of er voldoende andere participanten zijn in ieder beleggingsfonds en of de belangen van STIP niet zodanig groot zijn dat de onderliggende liquiditeit een issue zou kunnen worden. Ook in 2017 is door de BAC geconstateerd dat de positie van STIP niet te groot is.

Strategische renteafdekking

Het bestuur heeft in 2012 (bij de introductie van de UFR) besloten om bij de renteafdekking vooral te blijven sturen op het marktrentekader, echter wel zonder dat het UFR-kader uit het oog zou worden verloren. Dit beleid is ook in de jaren erna nog steeds gehandhaafd.

Het renterisico van het pensioenfonds wordt afgedekt via het SLM (Strategic Liability Matching) -fonds; het SLM-fonds is een overlayfonds. Het SLM-fonds is gebaseerd op het verplichtingenprofiel van een gemiddeld pensioenfonds. Dit zorgt er voor STIP voor dat er in een marktrentekader op sommige momenten sprake is van een minder effectieve renteafdekking. Deze afwijking wordt door het bestuur echter als acceptabel beschouwd.

Beheerder Aegon heeft het SLM-fonds verder zodanig ingeregeld dat alle swapposities volledig zijn overgegaan op Central Clearing, waardoor het collateralbeleid (onderpandbeleid) met betrekking tot tegenpartijen minder relevant is geworden. Aegon voldoet verder ook aan de gewenste rapportage-eisen die samenhangen met EMIR (dit is de Europese verordening die regels bevat voor het afwickelen van derivaten door een centrale tegenpartij en de daarmee samenhangende zaken). STIP hoeft hier zelf niets voor te regelen.

In 2017 was de strategische renteafdekking conform beleid 45%. Het gewicht van de renteafdekking mag conform het huidige beleid van het pensioenfonds fluctueren met een bandbreedte van 5% boven of 5% onder de geformuleerde strategische norm. Ultimo 2017 is het werkelijke afdekkingspercentage op basis van marktrente uitgekomen op 42%. Per saldo heeft STIP in 2017 geen participaties in het SLM-fonds hoeven bijkopen of verkopen, omdat de afdekking zich, ondanks de toename van de verplichtingen, door de gestegen rente toch steeds binnen de afgesproken bandbreedte van +/- 5% heeft bewogen.

Alle bovenstaande afdekkingspercentages zijn gebaseerd op het marktrentekader (waarbij geen rekening wordt gehouden met de door DNB voorgeschreven UFR). Op basis van de UFR is de rentegevoeligheid van de verplichtingen veel lager en komt het renteafdekkingspercentage van STIP ultimo 2017 uit op 60%.

De vermogensbeheerder ontvangt op maandbasis de verplichtingenstromen van het pensioenfonds. Het mandaat van de beheerder is zodanig geformuleerd dat de beheerder verantwoordelijk is voor een automatische bijsturing van de renteafdekking op het moment dat het overeengekomen minimum of maximum (+/- 5% ten opzichte van 45%) wordt overschreden.

Prudent person

STIP is van mening dat het gekozen en gevoerde beleggingsbeleid voldoet aan het "Prudent person" beginsel.

- De activa worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- De activa worden op zodanige wijze belegd dat de veiligheid, kwaliteit, liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel worden gewaarborgd;
- De activa worden voldoende gespreid belegd;
- Er is sprake van een goede organisatie met deskundige leiding, adequaat toezicht, transparantie en verantwoording.

De doelstelling van het beleggingsbeleid alsmede de invulling van het beleid door het pensioenfonds zullen steeds in lijn zijn met voornoemde regel.

De Beleggingsadviescommissie (BAC)

De BAC vertaalt onder andere de aanbevelingen uit de ALM studie in een vermogensbeheerbeleid voor de korte en lange termijn en is namens het bestuur het eerste aanspreekpunt voor de vermogensbeheerder. Ook zorgt de commissie voor het analyseren van de maand- en kwartaalrapportages van de beheerder en geeft daar, indien nodig, opvolging aan en is zij in eerste instantie verantwoordelijk voor de analyse van de risicorapportage van de beleggingen.

Minimaal op kwartaalbasis (in 2017 echter acht keer) heeft de BAC daartoe een bijeenkomst gehad. Deels waren deze vergaderingen samen met de vermogensbeheerder, waarbij onder meer het door de beheerder gevoerde beleggingsbeleid, de behaalde performance en de economische verwachtingen steeds zijn besproken. Deels is de vergadering nu zonder de vermogensbeheerder. Ook is er in 2017 onder meer besproken het beleid inzake het uitlenen van effecten, de ISAE 3402-verklaring van de beheerder, de wijze van invulling van de aandelenportefeuille en met name de eventuele verhoging van het belang in de minder liquide vastrentende beleggingen, te weten hypotheekleningen en staatsgegarandeerde leningen. Waar nodig is er ook tussen de vergaderingen door contact geweest met de vermogensbeheerder.

Ook in 2017 zijn weer een aantal stukken geactualiseerd en voor goedkeuring voorgelegd aan het bestuur. Het fonds heeft verder een beleidsdocument vermogensbeheer opgesteld, waarin al het beleid inzake beleggingen is vastgelegd. Dit document zal twee keer per jaar worden geactualiseerd.

Eind 2017 is door de BAC weer een strategische kalender opgesteld met werkzaamheden voor 2018. Gedurende het jaar wordt deze kalender steeds geactualiseerd. Daarnaast is het beleggingsplan voor 2018 opgesteld en door het bestuur goedgekeurd.

In 2017 heeft de commissie ook de jaarlijkse update gemaakt van de toegevoegde waarde van het actieve beheer van de huidige vermogensbeheerder en heeft de jaarlijkse evaluatie van de vermogensbeheerder plaatsgevonden. Dit heeft het bestuur in 2017 doen besluiten om geen wijzigingen in de beheerstructuur en het vermogensbeheer te implementeren. Enige uitzondering is dat het bestuur heeft besloten van actief aandelenbeheer naar passief aandelenbeheer over te stappen. Ook heeft het bestuur een brief gestuurd aan de beheerder met haar visie op het uitlenen van effecten binnen de beleggingsfondsen, aangezien het bestuur hier, in principe, op tegen is. De beheerder heeft aangegeven hiernaar te zullen kijken en op terug te komen.

Ook is uitgebreid gekeken naar de risicorapportages van het pensioenfonds. Een uitgebreide risicorapportage is zowel over het tweede als over het vierde kwartaal 2017 opgesteld en besproken binnen de BAC en het bestuur. Zowel bestuur als BAC zijn van mening voldoende inzichten te verkrijgen in de financiële risico's die het pensioenfonds loopt.

Performance beleggingen STIP

De aandelenportefeuille heeft in 2017 een netto resultaat behaald van + 16,8%. De vastrentende waarden portefeuille exclusief de extra renteaftrekking heeft in 2017 een resultaat van + 2,8% behaald. Daarmee kwam de totale portefeuille zonder strategische renteaftrekking in 2017 uit op een rendement van + 9,7% (ná aftrek kosten).

De strategische renteaftrekking heeft in 2017 een negatieve bijdrage geleverd aan de totale absolute performance van het pensioenfonds, doordat de rente in 2017 is gestegen. De totale beleggingsperformance van STIP is in 2017 uitgekomen op 5,3% (ná aftrek van de beheerkosten). Echter, deze impact op de performance kan niet los gezien worden zonder de ontwikkeling van de verplichtingen. De relatief beperkte strategische renteaftrekking (van 45% op basis van de verplichtingen gewaardeerd op marktrente), alsmede het feit dat het pensioenfonds een extreem jong pensioenfonds is, hebben ervoor gezorgd dat de renteontwikkeling een positieve impact heeft gehad op de dekkingsgraadontwikkeling van het pensioenfonds.

Alle asset categorieën, zowel de vastrentende portefeuille alsmede de aandelenportefeuille hebben een positief rendement behaald in 2017. Dit had met name te maken met de verder stijgende aandelenmarkten en verder gedaalde kredietopslagen in 2017 (en ondanks de gestegen rente). Het actieve en tactische beleid van Aegon heeft een toegevoegde waarde opgeleverd van + 1,0% (ná aftrek van kosten) en dus positief bijgedragen aan de performance van 2017.

Hieronder wordt (zowel absoluut als relatief) weergegeven hoe de performance (ná aftrek van beheerkosten) van STIP in 2017 was voor de verschillende onderdelen van de portefeuille ten opzichte van de bijbehorende benchmark.

Categorie	Portefeuillerendement		Toegevoegde waarde beheerder
	na aftrek van beheerkosten	Benchmark	
Aandelen	16,8%	16,6%	+0,2%
Vastrentende waarden	2,8%	1,7%	+ 1,1%
• Staatsobligaties	0,5%	0,6%	- 0,1%
• Staatsgegarandeerde leningen (*)			
• Bedrijfsobligaties	2,9%	2,4%	+ 0,4%
• Hypotheken (*)	3,4%	(1,0%)	+ 4,4%
• Asset Backed Securities	3,7%	1,4%	+ 2,2%
• High Yields	4,8%	4,5%	+ 0,3%
• Emerging Market Debt	7,6%	8,2%	- 0,6%
Totaal portefeuille excl. renteaftrekking	9,7%	8,6%	+ 1,1%
Impact renteaftrekking	-/- 4,4%		
Totaal portefeuille incl. renteaftrekking voor aftrek van beheerkosten	5,7%		
Totaal portefeuille incl. renteaftrekking na aftrek van beheerkosten	5,3%		

(*) Nog geen jaarrendement beschikbaar, het mandaat is in de loop van 2017 gestart

Het totaalrendement inclusief renteaftdekking 2017 inclusief beheerkosten (maar vóór omvangskorting) is uitgekomen op 5,3%. Indien ook de te ontvangen omvangskorting wordt meegenomen, wordt het behaalde netto totaalrendement iets hoger uit, dit rendement wordt geschat op 5,4%.

Aandelen

De aandelenportefeuille van STIP scoorde in 2017 een rendement van 16,8%. Het afdekken van de belangrijkste valutarisico's binnen de aandelenportefeuille (van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen) heeft in 2017 een zeer positief effect (van ongeveer 8%-punt) gehad op de absolute aandelenperformance, doordat de euro in 2017 sterker werd tegenover de Amerikaanse dollar, de Japanse yen en het Britse pond.

De beheerder behaalde met zijn actieve aandelenbeleid (in het eerste deel van het jaar) +0,2%-punt outperformance versus de benchmark. Vanaf 1 april 2017 wordt aandelen passief belegd, waardoor er in de toekomst geen grote afwijkingen (positief dan wel negatief) meer zullen gaan ontstaan bij aandelen. Het passieve aandelenbeheer is verder wat goedkoper voor het pensioenfonds.

Vastrentende waarden

Ook de vastrentende markten presteerden positief in 2017.

STIP belegt via het Europese staatsobligatiefonds zowel in obligaties van Eurozone landen, maar ook bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk. Over 2017 heeft dit fonds een rendement van 0,52% behaald ten opzichte van 0,6% voor de benchmark. Het fonds is er dus niet in geslaagd om na aftrek van kosten een outperformance te behalen.

De portefeuille met hoogwaardige bedrijfsobligatie heeft een performance van ongeveer 2,9% behaald, 0,4%-punt boven de benchmark; de kredietopslagen (spreads) daalden in 2017, hetgeen een positief effect had op de performance.

Het hypotheekfonds scoorde met 3,4% ook een mooi rendement en een outperformance ten opzichte van de staatsobligatiebenchmark.

Asset Backed Securities, veelal obligaties met hypotheek als onderpand, hebben een positief resultaat behaald in 2017 van 3,7%. De benchmark behaalde een performance van 1,4%, het fonds heeft derhalve een mooie outperformance behaald.

High Yield bedrijfsobligaties (bedrijfsobligaties van een lagere kredietkwaliteit) hadden met 4,8% ook een positieve performance. Het fonds heeft de benchmark ook verslagen, met +0,3%-punt.

Emerging Market Debt (staatsobligaties van opkomende landen) behaalden in 2017 met +7,6% ook een mooi positief rendement, maar wel 0,6%-punt minder dan de benchmark.

In totaliteit scoorde de beheerder op vastrentende waarden met zijn actieve beleid zeer positief en behaalde een toegevoegde waarde van 1,1%-punt ten opzichte van de benchmark.

Het SLM-fonds heeft gezorgd voor de (gedeeltelijke) strategische renteaftdekking van de verplichtingen. De absolute impact van de (extra) renteaftdekking op de behaalde performance van het pensioenfonds was in 2017 -4,4%-punt in absolute zin.

Tactisch beleid

Het tactische beleid dat gedurende 2017 is toegepast op de portefeuille van STIP heeft een positief rendement gegenereerd.

Gedurende het jaar is in de portefeuille een tactische overweging van bedrijfsobligaties ten opzichte van staatsobligaties toegepast. Per saldo behaalde deze positie een positief rendement.

Europese staatsobligaties behaalden een licht positief rendement. Over het algemeen waren rentes op Europese staatsobligaties historisch laag en zorgde het economische momentum voor een opwaartse druk op rentes. Hierdoor waren de omstandigheden voor staatsobligaties het afgelopen jaar vrij lastig. Bedrijfsobligaties behaalden een hoger rendement. Deze obligaties profiteerden van de verbeterde macro-economische omstandigheden in Europa en de voortzetting van het opkoopprogramma van de ECB.

De positieve vooruitzichten voor obligaties van opkomende markten resulteerde in een overweging van Emerging Market Debt ten opzichte van Europese staatsobligaties. Per saldo behaalde deze positie een positief rendement. Opkomende markten profiteerden van de sterke- breed gedragen economische ontwikkelingen, en in de tweede helft van het jaar ook van de combinatie van een depreciatie van de dollar en stijgende grondstoffenprijzen. Zoals hierboven beschreven waren de omstandigheden voor Europese staatsobligaties minder gunstig.

Daarnaast had de vermogensbeheerder binnen de portefeuille een overweging van aandelen ten opzichte van vastrentende waarden. Het rendement op de meeste categorieën binnen vastrentende waarden was positief, echter aandelenmarkten profiteerden meer van de gunstige omstandigheden. Hierdoor behaalde deze tactische positie een positief rendement.

De cyclische opleving van de economie in combinatie met gematigde inflatie zorgden voor gunstige omstandigheden voor aandelen wereldwijd. De meeste ontwikkelde- en opkomende markten wisten hiervan te profiteren. Daarnaast waren de politieke omstandigheden bevorderlijk voor het sentiment op de financiële markten; de verkiezingen in Nederland en Frankrijk vielen gunstig uit en ook het nieuwe belastingplan in de Verenigde Staten werd goed ontvangen.

Invloed van beleggingsperformance op de dekkingsgraad

Door de goede performance van het pensioenfonds en de gestegen rente bedraagt de officiële aan DNB te publiceren actuele (UFR)-dekkingsgraad eind 2017 114,2%, een fors verschil met eind 2016, toen deze nog 104,3% bedroeg. De beleidsdekkingsgraad die eind 2016 uitkwam op 100,5% steeg in 2017 tot 111,3%. De beleidsdekkingsgraad is gebaseerd op de laatste 12 officieel aan DNB gerapporteerde maandelijkse (UFR)-dekkingsgraadcijfers. De dekkingsgraad (op marktwaarde) is in 2017 gestegen van 92,8% naar 106,5%.

Verantwoord Beleggen

Het primaire doel van STIP is een goed en betaalbaar pensioen voor de deelnemers te verzorgen. Het pensioenfonds hanteert daar toe een beleggingsbeleid dat meer waarde creëert op lange termijn met een voortdurende zorgvuldige afweging tussen rendement en risico.

STIP wil als pensioenfonds financieel en maatschappelijk verantwoord beleggen en zo bijdragen aan een duurzame economische groei voor volgende generaties. De premies ingelegd door de deelnemers willen wij als STIP beleggen met oog voor mens en milieu.

STIP wil ook de deelnemers betrekken in het vaststellen van het beleid verantwoord beleggen en jaarlijks informeren over de voortgang. STIP wil evenals IKEA een vooruitstrevende rol spelen in maatschappelijk verantwoord opereren inclusief beleggen.

Deelnemers moeten er van uit kunnen gaan dat STIP belegt in ondernemingen die bonafide activiteiten verrichten. Uiteraard zijn de 'opvattingen' van deelnemers over wat verantwoord is niet statisch en kan waar wenselijk worden aangepast.

De Pensioenwet en de Code Pensioenfondsen vormen samen het vertrek punt terwijl de 'fiduciare plicht' van het pensioenfonds uiteraard voorop blijft staan.

In het jaarverslag en in overleg met het verantwoordingsorgaan zal het gevoerde beleid worden besproken. Hierbij wordt aangegeven in hoeverre er bij het beleggen is rekening gehouden met milieu, klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.

Het doel van beleggen is de waarde te laten stijgen en dit moet en kan op een verantwoorde manier. De vastgestelde uitgangspunten kunnen uiteraard effect hebben op het te behalen resultaat.

De externe partijen waar STIP zaken mee doet moeten voldoen aan het verantwoorde beleid zoals STIP dat heeft vastgelegd, inclusief het gebruik maken van stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen.

STIP belegt zowel in bedrijven die voldoen aan de gestelde eisen alsook in projecten die een meerwaarde creëren voor mens en milieu.

Voor STIP zijn de volgende zaken van belang bij het maken van keuzes voor beleggingen:

- De principes zoals vastgelegd in de ESG (environmental social and governance) factoren vormen een uitgangspunt bij het nemen van beleggingsbeslissingen
- Goed bestuur en betrokken aandeelhouderschap (Corporate Governance)
- Geen belasting ontduiking, fraude en corruptie
- Respecteren van mensen rechten
- Respecteren van ILO conventies
- Actief beleid om een klimaat bestendige economie te realiseren
- Actief beleid voor circulaire economie
- Geen beleggingen in controversiële wapenen (of niet beleggen in wapenindustrie)
- Niet beleggen in landen die systematisch mensen rechten schenden

Het bestuur is ervan overtuigd dat maatschappelijk beleggen hand in hand kan gaan met het realiseren van een optimaal rendement. Het bestuur wil op basis van de uitgangspunten actieve stappen nemen voor een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Het pensioenfonds onderzoekt verder in hoeverre er (op termijn) nog beter invulling kan worden gegeven aan het ESG-beleid, binnen de mogelijkheden die het beleggen in beleggingsfondsen biedt. Mede daarom wordt sinds medio 2017 door STIP ook belegd in een beleggingsfonds dat belegt in staatsgegarandeerde leningen die deels "impact investments" betreffen, leningen aan bedrijven die een positieve bijdrage aan de maatschappij leveren, zoals sociale woningbouw, ziekenhuizen, sportverenigingen, ontwikkelingsbanken en duurzame energiebronnen.

8. FINANCIËLE PARAGRAAF

Samenvatting van de financiële positie van het pensioenfonds en de ontwikkelingen gedurende het jaar (x € 1.000):

Ontwikkeling dekkingsgraad

	Vermogen	Technische voorziening	Dekkingsgraad (%)
Stand per 31 december 2016	337.487	323.662	104,3
Beleggingsresultaten	19.107	-5.590	7,8
Premiebijdragen	37.573	28.697	1,7
Uitkeringen	-1.907	-1.932	-
Overig	-1.324	-2.601	0,4
Stand per 31 december 2017	<u>390.936</u>	<u>342.236</u>	<u>114,2</u>

	31-12-2017	31-12-2016	31-12 2015	31-12 2014	31-12 2013
	%	%	%	%	%
Actuele dekkingsgraad	114,2	104,3	104,2	121,7	123,1
Beleidsdekkingsgraad	111,3	100,5	109,8	-	-
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,8	104,9	105,1	105,1	105,3
Vereiste dekkingsgraad	121,7	123,9	122,2	114,7	116,7

De vereiste dekkingsgraad van 121,7% is op basis van de strategische beleggingsmix (2016: 123,9%). Vanaf 2015 kan deze alleen nog maar berekend worden op basis van de strategische beleggingsmix.

Het financieel toetsingskader (FTK) is per 1 januari 2015 aangepast. Vanaf 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen die moeten zorgen voor stabielere pensioenen en meer transparantie. Dit betekent onder andere dat naast de actuele dekkingsgraad sprake is van een beleidsdekkingsgraad waarop pensioenfondsen hun beleidsbeslissingen moeten baseren.

De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdende gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad ultimo 2017 was 111,3% (2016: 100,5%).

Vanaf 2015 moet de reële dekkingsgraad per jaareinde worden gerapporteerd aan DNB. In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. De reële dekkingsgraad ultimo 2017 bedraagt 88,0% (2016: 78,3%).

Uitkomst van de solvabiliteitstoets

Het pensioenfonds bevindt zich in een niet toereikende financiële situatie.

Er is sprake van een reservetekort, aangezien de beleidsdekkingsgraad (111,3%) lager is dan de vereiste dekkingsgraad (121,7%). De beleidsdekkingsgraad (111,3%) is hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,8%). Hierdoor is er géén sprake van een dekkingstekort.

Actuariële analyse van het resultaat

De samenstelling van het resultaat over 2017 en 2016 en de wijzigingen daarin blijken uit het volgende overzicht (x € 1.000):

	2017	2016
Resultaat op wijziging rentetermijnstructuur	4.843	-39.573
Resultaat op interest/beleggingen	19.854	37.153
Resultaat op premie	6.960	5.997
Resultaat op kosten	204	163
Resultaat op waardeoverdrachten	-19	-61
Resultaat op uitkeringen	25	45
Resultaat op sterfte	1.560	697
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	1.187	94
Resultaat op overige kanssystemen	79	-14
Wijziging actuariële uitgangspunten	635	-1.716
Overige incidentele mutaties	-453	-64
Resultaat	<u>34.875</u>	<u>2.721</u>

Wijziging rentetermijnstructuur

Ultimo 2017 bedraagt de gemiddelde rekenrente 1,71% (ultimo 2016: 1,59%).
De hogere rente levert een positief resultaat op.

Resultaat op interest/beleggingen.

Het in 2017 behaalde beleggingsrendement was hoger dan de benodigde interest voor de verplichtingen, hierdoor is er een positief resultaat.

Resultaat op premie

De ontvangen premie is gelijk aan de zuiver kostendeckende premie, na het opnemen van een schuld van € 568.000 in totaal op de premiebijdragende ondernemingen. Het bedrag is een saldo van een vordering op de ene onderneming en schulden aan de andere twee ondernemingen.

Resultaat op kosten

Het resultaat op kosten is positief omdat de kostenopslag in de premie (2,8% over de pensioenopbouw) hoger is dan de kostenopslag in de voorziening (2,0% over de pensioenopbouw).

Resultaat op toeslagen

In 2017 heeft het bestuur besloten om de aanspraken en ingegane uitkeringen niet te verhogen per 1 januari 2017. Het resultaat op toeslagen is € 0.

Resultaat op sterfte

Het resultaat op sterfte is te splitsen naar resultaat op lang leven (verzekerden worden ouder dan werd verondersteld op basis van de fondsgrondslagen) en het resultaat op kort leven (verzekerden sterven eerder dan werd verondersteld op basis van de fondsgrondslagen).

Het resultaat op sterfte levert in 2017 een positief resultaat op, bestaande uit een positief resultaat op lang leven en een positief resultaat op kort leven.

Resultaat op arbeidsongeschiktheid

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid heeft betrekking op de in het pensioenfonds lopende arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (schadereserve) en IBNR-voorziening.

Wijziging actuariële grondslagen

In 2017 is het pensioenfonds voor de ervaringssterftecijfers overgegaan op het Milliman Ervaringssterfmodel 2017. Tot en met 2016 werd de ervaringssterfte-tabel ES-P1 van het Verbond naar Verzekeraars toegepast.

Overige incidentele mutaties

Per 1 januari 2018 is de pensioenleeftijd verhoogd naar 68 jaar. Het resultaat van deze wijziging is reeds opgenomen in de technische voorziening per 31 december 2017 en levert een negatief resultaat van € 453.000 op.

Premies

De kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt (x € 1.000):

	2017	2016
Kostendekkende premie	37.573	30.772
Feitelijke premie	37.573	30.772

De samenstelling van de feitelijke en de kostendekkende premie is als volgt (x €1.000):

	2017	2016
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	29.411	23.295
Opslag voor uitvoeringskosten	1.133	1.420
Solvabiliteitsopslag	7.029	6.057
	<u>37.573</u>	<u>30.772</u>

De Pensioenwet vereist dat de premie een toeslag bevat om de reserves in stand te houden. De hoogte van deze solvabiliteitsopslag bij het pensioenfonds hangt af van het strategisch beleggingsbeleid. Dit houdt in dat voor de berekening van de kostendekkende premie 2017 een solvabiliteitsopslag van 23,9% van de inkoopkosten inclusief risicopremies is gehanteerd (2016: 26%).

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat:

- het pensioenfonds in het boekjaar 2017 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd,
- het pensioenfonds in het boekjaar 2017 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet is gegeven,
- in het boekjaar 2017 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet is aangesteld.

Oordeel van de externe actuaris op de financiële positie

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch ten minste gelijk aan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

De vermogenspositie van Stichting IKEA Pensioenfonds is niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

9. RISICOPARAGRAAF

Er is een nauwkeurige beschrijving gemaakt van de risico's die STIP loopt aan de hand van het FIRM (Financiële Instellingen Risico-analyse Methode) model van DNB. Risico's die STIP loopt op het gebied van rente, valuta, prijs, krediet, verzekeringstechnische aard, omgeving, operationeel uitbesteding, IT, integriteit, en op juridisch vlak worden omschreven. Per risicofactor verleent het bestuur een weging aan het specifieke risico. Vervolgens worden gerealiseerde en gewenste beheersingsmaatregelen in kaart gebracht en de nog te nemen acties. Op grond van de wegingsfactoren kunnen de risico's met de meeste prioriteit worden aangewezen.

STIP ontvangt twee maal per jaar een uitgebreide risicorapportage met betrekking tot de financiële risico's en specifiek met betrekking tot alle beleggingsrisico's.

De belangrijkste risico's van STIP kunnen als volgt worden samengevat.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de beleggingsportefeuille zich anders ontwikkelen dan de voorziening pensioenverplichtingen als gevolg van (ongunstige) veranderingen in de marktrente. Voor renteafdekking heeft het bestuur in 2015 op basis van de ALM-studie besloten de strategisch rente-afdekking verder te verlagen van 49% (ultimo 2015) naar 45% (berekend op basis van marktrente).

De beheerder heeft een mandaat gekregen, waarin het strategische gewenste afdekkingspercentage van de renteafdekking op marktwaarde is opgegeven, alsmede het toegestane minimum en maximum. Verder ontvangt de beheerder op maandbasis de verplichtingenstromen. De beheerder berekent op maandbasis het renteafdekkingspercentage, waarna aanpassing van de renteafdekking automatisch door de beheerder geschiedt, als het in het mandaat opgenomen minimum of maximum wordt overschreden (van 5% onder en 5% boven de strategische norm), hierbinnen mag het renteafdekkingspercentage bewegen.

Invulling van de renteafdekking vindt bij Aegon plaats via het SLM (Strategic Liability Matching)-overlayfonds. Voor het vaststellen van de renteafdekking worden alle vastrentende waarden met uitzondering van High Yields en Emerging Market Debt meegenomen.

De rentegevoeligheid van de verplichtingen is in het UFR-kader een stuk lager, daarmee komt het renteafdekkingspercentage op basis van UFR een stuk hoger uit dan op basis van marktrente. Eind 2017 was het UFR-renteafdekkingspercentage 60% (tegenover 42% met de verplichtingen op basis van de marktrente).

Het renterisico ten opzichte van de verplichtingen wordt op maandbasis bewaakt, de administrateur blijft het marktrenteafdekkingspercentage berekenen en over het renteafdekkingspercentage (op marktrente alsmede op UFR-rente) wordt in het maandelijkse dashboard gerapporteerd.

De beheerder rapporteert ook op maandbasis over (de effectiviteit van) de renteafdekking via het ALM-dashboard. Op halfjaarbasis ontvangt STIP verder ook een uitgebreide risicorapportage, waarin ook het renterisico alsmede de effectiviteit van de renteafdekking zijn opgenomen.

Marktrisico

Marktrisico omvat het financiële risico dat de marktwaarde van de beleggingen fluctueert, als gevolg van de wijziging in marktprijzen, concentratie in bepaalde beleggingen of ontoereikende diversificatie of juist het onvoldoende verhandelbaar zijn van beleggingen. Dit risico is aanwezig in de portefeuille. Dit risico is vanuit ALM-perspectief als acceptabel beoordeeld. Er wordt verder nog steeds relatief beperkt in zakelijke waarden belegd en juist veel in de meer veilige vastrentende waarden.

Het specifieke prijsrisico is beperkt door een grote diversificatie binnen de portefeuille te hebben. In 2015 is op basis van de ALM-studie besloten om meer in zakelijke waarden te gaan beleggen (40%). Het bestuur heeft wederom besloten om (naast de vastrentende waarden) alleen in aandelen te blijven beleggen en niet bijvoorbeeld in grondstoffen of vastgoed of in andere zakelijke waarden.

In de risicorapportage die STIP ontvangt staat ook een gevoeligheidsanalyse van de dekkingsgraad voor rente- en aandelenbewegingen.

Kredietrisico

Wat betreft kredietrisico geldt dat strategisch 44,3% van de vastrentende waarden in Staatsobligaties en staatsgegarandeerde leningen (dit is inclusief de renteoverlay) wordt belegd. Ook veruit het grootste deel van de niet-staatsobligaties is van hoge (investment grade) kwaliteit, er wordt slechts zeer beperkt belegd in obligaties met een lagere kredietkwaliteit. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende beleggingsfondsen die elk een goede spreiding hebben over achterliggende debiteuren, waardoor het risico op debiteuren goed is gediversifieerd.

STIP heeft via de look-through rapportages en de risicorapportage inzage in de exacte verdeling van het kredietrisico naar ratings.

Concentratierisico

In het algemeen geldt dat een concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De concentratierisico's van het pensioenfonds zijn beperkt. Er wordt enerzijds belegd in meerdere asset-classes/fondsen, per fonds is er verder een goede spreiding qua onderliggende namen aanwezig.

De grootste concentraties in de beleggingsportefeuille van STIP zijn aanwezig in de Duitse en Franse staatsobligaties; deze beleggingen worden echter als de meest veilige obligaties in het eurogebied beschouwd en zijn veelal van AAA- en AA-kwaliteit. Het bestuur is van mening dat hiermee geen extra risico wordt gelopen, waarvoor een extra buffer zou moeten gelden.

STIP heeft via de risicorapportages en look-through rapportages inzage in de verdeling van het concentratierisico. Hierbij wordt zowel gekeken naar landenconcentratie, sectorconcentratie als bedrijfsconcentratie.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor STIP op korte termijn niet aan zijn verplichtingen zou kunnen voldoen. Dit risico wordt beheerst doordat het pensioenfonds nog steeds op maandbasis toevoegingen doet aan de beleggingsportefeuille. Verder kent minimaal 90% van de beleggingsfondsen waarin wordt belegd een dagelijkse liquiditeit en kennen de andere fondsen een maandelijks liquiditeit. Het enige twee beleggingsfondsen van STIP die eind 2017 minder liquide zijn, betreffen het hypotheekfonds (sinds 2016) en de staatsgerelateerde leningen (sinds 2017). STIP heeft echter bewust voor deze beleggingen gekozen, omdat het voor deze illiquide belegging een extra rendement ontvangt. STIP heeft via de risicorapportage inzage in het liquiditeitsrisico.

Tegenpartijrisico

STIP is van mening dat de tegenpartijrisico's door de beheerder voldoende zijn gewaarborgd door een selectie van partijen waarmee zaken wordt gedaan, door spreiding aan te brengen in de partijen waarmee (binnen de fondsen) posities openstaan en door te werken met maxima per partij per soort activiteit. Ook is een duidelijk en strikt onderpandbeleid vastgelegd door de vermogensbeheerder en heeft de beheerder iedere dag inzage in de risico's per tegenpartij, zodat meteen bijsturing kan plaatsvinden.

STIP heeft via de risicorapportage inzage in de verdeling van het tegenpartijrisico.

Valutarisico

Het maximale risico naar een valuta is steeds gekoppeld aan de omvang van de onderliggende beleggingscategorie. Valuta's vormen geen afzonderlijke beleggingscategorie bij het pensioenfonds.

Als valutabeleid geldt dat valutarisico's (indien aanwezig) op vastrentende waarden door de beheerder binnen de fondsen worden afgedekt. Voor zakelijke waarden worden de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen afgedekt (dit zijn de grootste valutarisico's) binnen het aandelenfonds. De andere valutarisico's zijn gespreid en relatief beperkt van aard; deze overige valuta's worden niet afgedekt. De totaal nog aanwezige valutaexposure (ná valuta-afdekking) mag maximaal 25% van de waarde van de beleggingen in zakelijke waarden bedragen en maximaal 15% van de totale portefeuille. STIP heeft via de risicorapportage twee maal per jaar inzage in de exacte hoogte en verdeling van het valutarisico.

Langlevenrisico

Op 13 september 2016 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de nieuwe prognosetafel AG2016 gepubliceerd. DNB verwacht dat met de publicatie van deze nieuwe prognosetafel, het pensioenfonds een nieuw onderzoek uitvoert over de passendheid van de momenteel door het pensioenfonds gehanteerde methodiek met betrekking tot ervaringssterfte. Het bestuur heeft onderzoek gedaan naar de fondsspecifieke correctiefactoren voor ervaringssterfte van het pensioenfonds. Het bestuur heeft de fondsspecifieke correctiefactoren voor ervaringssterfte bepaald. Hiermee is het bestuur transparant in de onderbouwing van en de methodiek ter vaststelling van de correctiefactoren. Bovendien zijn de correctiefactoren fondsspecifiek, dat wil zeggen direct gekoppeld aan de specifieke kenmerken van het pensioenfonds. De nieuwe correcties op de overlevingsgrondslagen worden per 31 december 2017 gehanteerd bij de berekening van de technische voorziening en het beleid is hierop aangepast.

Overige risico's

Naast beleggingsrisico's heeft STIP te maken met een aantal andere risico's die verbonden zijn aan de verzekeringstechnische grondslagen die het pensioenfonds hanteert, aan de wijze van organisatie en uitvoering, de omgeving en aan de uitbesteding. De belangrijkste risico's zijn het omgevingsrisico en het uitbestedingsrisico.

De grondslagen die het pensioenfonds hanteert zijn prudent en actueel; bovendien zijn grote schades als gevolg van calamiteiten gedekt door afdekking van het catastroferisico bij de herverzekeraar. Hierdoor is het verzekeringstechnische risico gering. Het omgevingsrisico is hoog. De ontwikkelingen op de financiële markten gaan snel en vereisen snel ingrijpen van het bestuur. STIP heeft een crisisplan opgesteld, om te waarborgen dat snel gehandeld kan worden en dat wordt gehandeld in het belang van alle betrokkenen. Bovendien is de ABTN geactualiseerd, zodat ook een sluitende financiële opzet is geborgd.

Het uitbestedingsrisico heeft vooral betrekking op de kwaliteit, integriteit en continuïteit van de uitbestede processen. Door zoveel mogelijk te kiezen voor gecertificeerde partijen en door kwaliteitsafspraken vast te leggen in service level agreements en deze periodiek te monitoren acht het bestuur dit risico in voldoende mate te beheersen.

10. TOEKOMSTPARAGRAAF

De ontwikkeling van de financiële positie is voor STIP een belangrijk aandachtspunt. In de huidige situatie is de beleidsdekkingsgraad voldoende om zonder (kortings)maatregelen tijdig te herstellen. Het bestuur houdt de financiële situatie nauwlettend in het oog. De kans op een verhoging van de pensioenen (toeslag) is in de komende jaren erg klein.

Belangrijk is verder hoe sociale partners tegen de pensioenregeling aankijken. Sociale partners hebben in 2017 een principeakkoord bereikt om de pensioenregeling per 1 januari 2018 aan te passen met gewijzigde financieringsafspraken. De gedempte kostendekkende premie wordt vanaf 1 januari 2018 eens in de drie jaar vastgesteld. Gezien deze situatie, met een stabiele premie voor 3 jaar (2018-2020), is dat de basis voor de uitvoering van de pensioenregeling voor de komende jaren. STIP gaat dan ook uit van going concern.

Het bestuur heeft al voor de totstandkoming van de nieuwe pensioenovereenkomst tussen sociale partners geconcludeerd dat er vooralsnog geen directe aanleiding is om over te stappen op een andere uitvoeringsvorm. Met de uitvoering door STIP van de nieuwe pensioenovereenkomst per 1 januari 2018 staat die conclusie op dit moment nog steeds overeind. Het bestuur zal in de komende periode voor zichzelf opnieuw de huidige uitvoeringsvorm evalueren.

Amsterdam, 14 juni 2018

Stichting IKEA Pensioenfonds
Het bestuur

Albert Martens (voorzitter)

Angénis van den Clooster (secretaris)

Henk van der Meer

Mariska Zegwaard

Rob Werkman

C VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN 2017

INLEIDING

Het verantwoordingsorgaan (VO) maakt door dit verslag gebruik van haar bevoegdheid om een oordeel uit te spreken over het gevoerde beleid van het bestuur, de wijze waarop het is uitgevoerd en de keuzes voor de toekomst. Het VO hanteert een door haar ontwikkelde normenkader voor algemene normen en fondsspecifieke normen.

Het VO heeft 7 keer overlegd. Er zijn 4 gezamenlijke vergaderingen met het bestuur geweest. Een aantal keren is een combinatie gemaakt van een vergadering met een training. Het VO heeft in 2017 geadviseerd over de premievaststelling, de uitvoeringsovereenkomst en het communicatiebeleid. Het VO heeft een bindende voordracht gedaan voor een nieuw lid van de visitatiecommissie.

De bevindingen van de visitatiecommissie (VC) spelen een belangrijke rol bij het oordeel.

ALGEMENE NORMEN

Het VO hanteert het rapport van de visitatiecommissie voor de onderdelen evenwichtige belangenafweging en adequate risicobeheersing als leidend.

Bevindingen

In het rapport van de VC staan de bevindingen over de risico's, en de wijze waarop het bestuur de belangen evenwichtig heeft afgewogen. Het verslag bevat in het algemeen een positief oordeel met een aantal aanbevelingen. In de adviesaanvragen is de evenwichtige belangenafweging nadrukkelijk uitgewerkt.

Oordeel

Het VO onderschrijft de oordelen van de VC voor wat betreft de evenwichtige belangenafweging en de adequate risicobeheersing. Het VO is positief over de manier waarop het bestuur omgaat met de evenwichtige belangenafweging en de risicobeheersing.

Aanbeveling

Het rapport van de VC bevat verbeterpunten. De waarde hiervan kan stijgen indien de VC de verbeterpunten concreet formuleert in een aantal bruikbare adviezen.

OPDRACHTAANVAARDING

Het bestuur van het pensioenfonds streeft er naar dat sociale partners zo veel mogelijk duidelijkheid verstrekken over de doelstellingen, het ambitieniveau van de toeslagverlening en de risicohouding van het pensioenfonds. Het bestuur stelt in overleg met het VO deze doelstellingen vast.

Bevindingen

Sociale partners hebben de pensioenopdracht aan het pensioenfonds gewijzigd per 1 januari 2018. Het VO heeft positief geadviseerd over de concept-uitvoeringsovereenkomst. De aanvangshaalbaarheidstoets laat zien dat de eerder vastgestelde normen worden gehaald. De voorgestelde aanpassingen in de uitvoeringsovereenkomst passen binnen de risicohouding van het fonds. Het bestuur heeft het VO meegenomen in dit proces. De VC heeft opmerkingen gemaakt over de koppeling van de opdrachtaanvaarding en de premievaststelling.

Oordeel

Het VO oordeelt dat het bestuur het proces tot de gewijzigde opdrachtaanvaarding per 1 januari 2018 adequaat heeft opgepakt.

Het bestuur heeft naar oordeel van het VO de samenhang van de premievaststelling en de wijziging van de uitvoeringsovereenkomst goed benoemd.

Aanbeveling

In de ABTN doelen en beleidsuitgangspunten onder elkaar zetten (integraal). Het VO is hier graag bij betrokken.

GOVERNANCE

Het bestuur schept een klimaat waarin een dialoog gevoerd kan worden op basis van transparante en tijdige informatie. De bestuurlijke principes, de code pensioenfondsen worden toegepast en de overwegingen van de besluiten worden helder gecommuniceerd.

Bevindingen

Het VO heeft de adviesaanvragen tijdig ontvangen en deze zijn goed onderbouwd.

De vergaderstukken worden kort voor het gezamenlijk overleg ontvangen waardoor het VO soms in tijdnood is gekomen.

De langere termijn beleidsonderwerpen (toekomst pensioenfonds, visie lange termijn, financieel beleid) zijn in 2017 niet diepgaand met het VO besproken omdat de agenda en de krappe tijdsplanning hiervoor geen ruimte gaven.

Oordeel

Het VO heeft in 2017 haar taak kunnen uitvoeren zoals in de wet wordt beschreven. Het VO oordeelt dat de governance VO/bestuur voldoende functioneert.

Aanbeveling

Verbetering is mogelijk op het gebied van dialoog met het bestuur over de inhoudelijke onderwerpen voor de langere termijn via de portfeuillehouders binnen het bestuur en het VO.

Vergaderstukken doorsturen aan het VO zodra deze beschikbaar zijn.

PREMIEBELEID

Het VO beoordeelt de premie op basis van stabiliteit en kostendekkendheid. Dit moet leiden tot een evenwichtige verdeling (geen benadeling groepen deelnemers).

Bevindingen

Bij de keuze voor premiedemping heeft het bestuur een expliciete afweging gemaakt van de risico's en van de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden.

De nieuwe afspraak bevat ook een bijstortingsverplichting door de werkgever indien de kortingen op een andere manier niet te voorkomen zijn. De premie is realistisch en haalbaar (aanvangshaalbaarheidstoets).

De nieuwe afspraak per 1 januari 2018 bevat een stabiele premie voor 3 jaar.

Oordeel

Er zijn goede afspraken met alle betrokken partijen gemaakt waardoor het is gelukt de nieuwe premie (onder voorbehoud van goedkeuring van de uitvoeringsovereenkomst) al vanaf 1 januari 2018 te laten ingaan. Het VO vindt op basis van de aan ons verstrekte cijfers de gevolgen voor de verschillende groepen vergelijkbaar.

De premie is vanaf 2018 stabiel (voor 3 jaar). Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de aanbeveling van het VO van vorig jaar.

FINANCIËEL BELEID

Een gedragen beleid voor risico's en rendement moet leiden tot een welvaartsvast pensioen voor de deelnemers op korte en lange termijn. De investmentbeliefs zijn een belangrijk uitgangspunt. De verantwoording hierover moet in dialoog met het VO (Code 19 en 22) worden besproken.

Bevindingen

Er is eind 2017 geen sprake meer van een dekkingstekort maar nog wel van een reservetekort. Het meest recente herstelplan laat zien dat we eind 2020 boven het vereist eigen vermogen zitten. In 2017 zijn de uitvoerings- en vermogensbeheerkosten gedaald.

Oordeel

Het VO is heel tevreden over het behaalde rendement in 2017.

Aanbeveling

Het bestuur geeft in het jaarrapport aan de medewerkers te willen betrekken bij het thema maatschappelijk verantwoord beleggen. Het VO wil hier ook graag in meegenomen worden.

COMMUNICATIE

Het bestuur zorgt voor een adequaat communicatiebeleid. Dit beleid zorgt er in ieder geval voor dat persoonlijke pensioen-informatie goed toegankelijk is. Ook bevordert het beleid het pensioenbewustzijn van belanghebbenden. Verder stimuleert het beleid de dialoog met de belanghebbenden over het gevoerde en te voeren beleid. Het bestuur meet hoe effectief de ingezette communicatiemiddelen zijn. Dit doet het periodiek, maar ten minste elke drie jaar.

Bevindingen

Het VO is betrokken geweest bij de vaststelling van het communicatiebeleid en het communicatieplan 2017. Het uiteindelijke positieve advies is in maart 2017 gegeven.

De invulling en uitvoering hiervan zijn slechts gedeeltelijk uitgevoerd, zoals het effectiviteitsonderzoek en de trainingen van HR.

Het bestuur heeft besloten geen onderzoek te gaan doen naar de effectiviteit van de communicatiemiddelen. Het bestuur is van plan vooralsnog geen onderzoek te doen aangezien er in 2018 wordt overgegaan van schriftelijke naar digitale communicatie.

Oordeel

Er is een gedegen communicatieplan.

Met de aandacht voor communicatie (o.a. pensioenkrant, website) en het betrekken van het VO hierin is het VO heel tevreden.

Het VO vindt het jammer dat het onderzoek naar de effectiviteit is gestopt, terwijl dit al via de pensioenkrant was aangekondigd bij de deelnemers.

We onderschrijven de bevinding van de VC dat als je niet onderzocht hebt wat de deelnemers willen het lastig is een goede digitale communicatie op te zetten. Het VO vindt het niet goed dat de acties die betrekking hebben op HR nog niet zijn opgestart.

Aanbeveling

De pensioenleeftijd is voor de medewerker een lastig begrip. Punt van aandacht is de communicatie over de datum van pensionering en de keuzes en gevolgen hiervan. Gebruik het VO als klankbord voor brieven aan deelnemers.

Het verantwoordingsorgaan,
mei 2018

REACTIE BESTUUR OP VERSLAG VERANTWOORDINGSORGAAN

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van het verantwoordingsorgaan (VO). Het bestuur bedankt het VO voor de samenwerking in het afgelopen jaar.

De oordelen en aanbevelingen zijn overwegend positief. Daar is het bestuur uiteraard erg blij mee. Het is altijd zo dat bepaalde zaken beter kunnen. Het bestuur is zelf continue bezig te verbeteren. De meeste aanbevelingen van VO bieden wat dat betreft houvast en een goede basis om op verder te bouwen. Op een aantal punten is het bestuur in 2018 zelf al aan de slag gegaan. Met het VO zal het bestuur nader in gesprek gaan om samen te bekijken hoe bepaalde zaken anders kunnen worden gedaan, zodat het VO en het bestuur samen nóg beter kunnen functioneren.

Het bestuur
14 juni 2018

D SAMENVATTING RAPPORT VISITATIECOMMISSIE

SAMENVATTING VAN HET RAPPORT VAN DE VISITATIECOMMISSIE 2017

De taak van visitatiecommissie (hierna: VC) bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het bestuur van Stichting IKEA Pensioenfonds (hierna: STIP), op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De VC heeft de periode 1-1-2017 tot 31-12-2017 onderzocht. De VC volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (hierna: VITP).

De VC is door het bestuur benoemd voor drie opeenvolgende visitaties. Het selectieproces is door het bestuur uitgevoerd. Over de keuze voor de inrichting van het intern toezicht is advies gevraagd aan het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO). Het VO heeft een bindende voordracht gedaan voor de samenstelling van de VC, waarna de leden door het bestuur zijn benoemd. De VC legt jaarlijks haar bevindingen vast in een rapport en legt verantwoording af aan het VO, aan het bestuur en aan de werkgever.

Functioneren van de governance

Oordeel

De VC is van oordeel dat het huidig paritair bestuursmodel vooralsnog passend is en het bestuur naar behoren functioneert. De relatie tussen bestuur en VO is belangrijk verbeterd, maar er kunnen nog stappen gezet worden vanuit het bestuur door meer en verdergaande informatieverstrekking en vanuit het VO door het stellen van meer en gerichtere vragen en meer beargumenteerde en "bevraagde" adviezen. Daartoe is verdieping en verbreding van bestaande kennis middels (permanente) educatie bij het VO benodigd. Het bestuur moet naar de tekentafel voor een meer integrale visie op de juiste samenstelling van de BAC, diens taken en bevoegdheden en daarmee de mandatering aan de BAC, en de verankering van de juiste en tijdige communicatie door wie, hoe, bij welke gelegenheid tussen bestuur en BAC. Dit geheel dient helder, bijvoorbeeld in de vorm van een RACI-matrix, te worden vastgelegd in een op te stellen reglement voor de BAC en in de ABTN. Aspecten van het op te zetten integraal risicomanagement moeten in deze visie worden meegenomen.

Bij de visie over de samenstelling van de BAC dient de noodzaak van tenminste twee bestuursleden met relevante kennis en ervaring daarin, conform de eerder VC-aanbeveling te worden meegewogen, om de afhankelijkheid van twee externen in de loop van de tijd te verkleinen, zonder dat het ten koste gaat van de countervailing power richting AAM.

In samenhang met de elders in dit rapport gedane waarnemingen, ziet de VC op tal van deelterreinen van het beleggingsbeleid een verbetering, maar een aantal vervolgstappen dient nog te worden gezet, te beginnen met de governance-kant.

Aanbevelingen

- De VC beveelt aan om een integrale visie te ontwikkelen op de benodigde samenstelling, taken en bevoegdheden en mandatering aan de BAC en de verankering van de wijze van adequate communicatie tussen bestuur en BAC en dit vast te leggen in een reglement BAC en in de ABTN, bijvoorbeeld middels een RACI-matrix;
- De VC beveelt aan om afdoende opleidingsbudget te verstrekken aan het VO in het kader van de verbreding en verdieping van de kennis en het functioneren van het VO, om te komen tot meer beargumenteerde en "bevraagde" adviezen van het VO.

Functioneren van het bestuur

Oordeel

De VC is van oordeel dat het bestuur voldoende vaak, al dan niet in gezamenlijkheid met het VO, bijeen komt, de opkomst daarbij redelijk is en dat de vergaderingen adequaat worden voorbereid. Voor zover de VC dit tijdens de gesprekken heeft kunnen vaststellen en heeft kunnen lezen, is de verhouding tussen de bestuursleden goed, gaan de leden onderling respectvol met elkaar om, luisteren zij naar elkaars argumenten en vervult de voorzitter zijn rol toereikend. Door de komst van de nieuwe bestuursadviseur is de kwaliteit van de vastlegging in notulen, van besluiten en monitoring van opvolging van acties en coördinatie tussen de diverse organen sterk verbeterd.

Aanbevelingen

- De VC beveelt aan om middels (permanente) educatie te bewerkstelligen dat zo mogelijk elk individueel bestuurslid, doch tenminste twee bestuursleden van het collectief, op deskundigheidsniveau B komt voor de toebedeelde aandachtsgebieden, waarbij dit met name geldt voor de aandachtsgebieden Financiële aspecten vermogensbeheer en externe uitvoering/- uitbesteding;
- De VC beveelt aan om de overige in de zelfevaluatie geformuleerde doelstellingen en acties voor 2018 voortvarend op te pakken en te realiseren. Dit geldt ook voor de uitvoering van de resterende aanbevelingen van de certificerend accountant, actuaris en VC over het jaar 2016.

Beleid van het bestuur

Oordeel

De missie, visie en strategie van het pensioenfonds zijn o.a. vastgelegd in de ABTN. Het beleid is met name uitgewerkt in de ABTN en wordt periodiek herijkt.

De strategische doelen zijn nog niet (voldoende) meetbaar gemaakt. Dit maakt het lastig om hierover verantwoording af te leggen en af te nemen.

Het bestuur heeft geoordeeld dat het pensioenfonds bestaansrecht heeft. Een analyse en nadere onderbouwing hiervan heeft de VC niet aangetroffen. Dit maakt het voor de VC niet mogelijk om hier een oordeel over te geven. Uiteraard is de analyse en onderbouwing belangrijk voor toekomstige beoordelingen die zullen moeten gaan plaatsvinden.

Het premiebeleid ligt vanaf 1 januari 2018 tot 2020 vast. Met de aangepaste premiesystematiek per 1 januari 2018 kan de regeling worden uitgevoerd binnen de vastgestelde risicohouding van het pensioenfonds. Het bestuur heeft aandacht voor de verantwoordelijkheidsverdeling en opdrachtaanvaarding.

Aanbevelingen

- De VC beveelt aan om de strategische doelen meetbaar te maken;
- De VC beveelt aan om triggers op te stellen inzake bestaansrecht van het pensioenfonds. Hierbij kan bijvoorbeeld aangesloten worden bij de triggers die DNB hanteert om een pensioenfonds als kwetsbaar aan te merken.

Algemene gang van zaken in het pensioenfonds

Oordeel

Op punten (zie hiervoor ook elders in dit rapport) kan er nog een verbeteringsslag worden gedaan.

De VC vindt wel dat het bestuur 'in control' is, maar dat zou nog beter tot uiting kunnen komen wanneer er minder op de externe partijen zou worden 'geleund'.

De VC kan daar wel begrip voor opbrengen, gezien het tijdsbeslag dat het besturen van een pensioenfonds eist, maar het is en blijft een punt van aandacht.

De regelmatige afwezigheid van bestuursleden op de vergaderingen is een zorg die te maken zal hebben met de werkdruk, zoals ook uit de gesprekken is gebleken.

Aanbeveling

- Om een meer zelfstandige rol tot uiting te laten komen is nauwgezet volgen van het jaarplan, waar alle activiteiten in staan opgesomd een goede hulp. Ook het VO kan hier input voor leveren en de eigen planning hierop aanpassen, alsmede het bestuur aanspreken op de naleving van het jaarplan.

Adequate risicobeheersing

Oordeel

De VC is van mening dat het bestuur in toenemende mate diverse risico's onderkent, en daarop acteert door gerichte, aanvullende onderzoeken en overige acties.

Er is een veelheid aan rapportages over niet-financiële en financiële rapportages aan het bestuur en/of BAC, maar de relevante sturingsinformatie voor het bestuur zou inhoudelijk verbeterd kunnen worden. Dit geldt ook voor de borging van deze sturingsinformatie naar de toekomst en "begeleiding" van de informatie (en adviezen) vanuit BAC naar het bestuur door gestructureerd en regelmatig deze door de BAC (-voorzitter) in het bestuur te laten toelichten.

De risicohouding van het pensioenfonds wordt periodiek herijkt, maar het is onvoldoende duidelijk of die houding afdoende doorwerkt naar het gehele risicospectrum van het pensioenfonds. Dit omdat een IRM-proces ontbreekt, waarbij op gestructureerde, cyclische wijze alle risico's worden geïnventariseerd, in onderlinge samenhang worden gevalideerd en het netto risico tegen de risk appetite van het bestuur wordt afgezet. Ook ontbreekt een duidelijke RACI-tabel met daarbij de aanwijzing van een dedicated orgaan of functionaris/adviseur die deze functie onafhankelijk en deskundig kan invullen ten behoeve van het bestuur. De in het kader van IORP 2 noodzakelijk te voeren discussie en te ontwikkelen visie kan hierin sterke verbetering brengen. Het bestuur heeft recent besloten om in 2018 aan IRM prioriteit toe te kennen.

Van urgent belang is dat het bestuur eigenstandig zich tijdig en goed voorbereid op en beleid ontwikkelt voor de inwerkingtreding van de AVG en de IT-risico's inventariseert en daarvoor maatregelen treft en zich niet alleen op AP verlaat.

De VC oordeelt dat het pensioenfonds gedurende het proces om te komen tot een ander premiebeleid en nieuwe uitvoeringsovereenkomst met exit-clausule, er beter aan had gedaan om eerst nog meer duidelijkheid te zoeken omtrent de inhoud en dus bepaling van de waarde van met name de exit-clausule, om pas daarna met het nieuwe premiebeleid onder de gehanteerde voorwaarden in te stemmen. In het verlengde hiervan zou naar het oordeel van de VC het beter geweest zijn om het met het VO doorlopen adviestraject niet op te knippen in twee delen en om gebruik te maken van een daartoe specifiek deskundige adviseur die gedurende het proces volledig is aangeschakeld geweest.

Aanbevelingen

- De VC beveelt aan om de relevante sturingsinformatie voor het bestuur inhoudelijk uit te breiden en te borgen naar de toekomst;
- De VC beveelt aan om in 2018 een integraal managementproces te ontwikkelen en te implementeren, te verankeren in de jaarplanning en ABTN, een RACI-tabel daarbij op te stellen en in het kader van IORP2 een deskundig, onafhankelijk adviseur of orgaan aan te stellen die daarvoor verantwoordelijk is binnen de eindverantwoordelijkheid van het bestuur.

Evenwichtige belangenafweging

Oordeel

De VC is van oordeel dat de belangen van de verschillende belangengroepen evenwichtig worden behartigd door het bestuur en dat bij de besluitvorming de belangen evenwichtig worden afgewogen.

Het bestuur heeft de evenwichtigheid van de nieuwe premiesystematiek uitgebreid besproken in het bestuur en de belangen van alle betrokkenen afgewogen.

Het VO heeft een adviesrecht ten aanzien van de premiesamenstelling en heeft deze ook gebruikt. De evenwichtige belangenafweging moet echter uitgebreider in de notulen tot uiting komen. Verder blijven de notulen van het VO een beperkte weergave van de discussie.

Aanbeveling

- De VC beveelt aan om de evenwichtige belangenafweging uitgebreider uit te werken in de notulen van het VO.

Communicatie

Oordeel

De VC is van oordeel dat het pensioenfonds op een correcte en duidelijke manier communiceert, middels de website en andere communicatiemiddelen.

Het pensioenfonds heeft de effectiviteit van de communicatiemiddelen echter (nog) niet getoetst. Het uitgebreide communicatiebeleid van het pensioenfonds zou ondersteund kunnen worden met het meten van de effectiviteit van communicatiemiddelen. Meten is weten. Het is de vraag of de communicatiemiddelen effectief zijn en aansluiten bij de verwachtingen en wensen van de stakeholders. Zeker met mogelijke wijzigingen in communicatie is het te adviseren om te beoordelen of de nieuwe communicatie-uitingen aansluiten bij de verwachtingen en wensen van de stakeholders.

Nog niet alle doelstellingen van de communicatieplannen zijn gehaald. Met name de acties die betrekking hebben op HR zijn (nog) niet gerealiseerd. De VC ziet hiervan geen opvolging. Aangezien de informatieverstrekking begint bij de werkgever is dit wel een essentieel onderdeel van de communicatie.

Verder zijn er afspraken gemaakt tussen het bestuur en het VO over de uitwerking en terugkoppeling van het communicatiebeleid. Wij zien dat het aantal evaluatiemomenten tussen de organen minder is geweest dan afgesproken.

Aanbevelingen

- De VC beveelt aan om de effectiviteit van communicatiemiddelen en de verwachtingen en wensen ten aanzien van communicatie uit te vragen bij de stakeholders.
- De VC beveelt aan om de acties die betrekking hebben op HR uit te voeren.
- De VC beveelt aan om het VO voldoende te betrekken in de uitvoering en terugkoppeling van het communicatiebeleid.

Naleving Code Pensioenfondsen

Oordeel

Het pensioenfonds wijkt van de Code Pensioenfondsen af op meer normen dan alleen norm 26. Het bestuur wijkt in ieder geval van het diversiteitsbeleid af. Ook kan worden getwijfeld over de naleving van norm 23/24 ten aanzien van integraal risicomanagement. Per norm waarvan het bestuur afwijkt, moet in het jaarverslag aangegeven worden waarom is besloten tot afwijking daarvan. Het bestuur is in het jaarverslag 2016 niet volledig geweest in de limitatieve opsomming van afwijkingen van de Code Pensioenfondsen. De VC vraagt zich af of de aanbeveling ten aanzien van de jaarlijkse check van de naleving van de Code Pensioenfondsen voldoende volledig heeft plaatsgevonden.

Aanbeveling

- De VC adviseert om volledig over de afwijkingen van de Code Pensioenfondsen te rapporteren in het jaarverslag.

Cultuur en gedrag

Oordeel

De VC is van oordeel dat dit pensioenfonds op een prettige, informele wijze wordt bestuurd. Dit past bij de bedrijfscultuur van Ikea. Daarbij is het wel zaak dat het bestuur ervoor waakt dat zaken toch de nodige aandacht krijgen die zij nodig hebben.

Aanbevelingen

- De VC beveelt aan de nodige aandacht te blijven geven aan de eisen die het goed besturen van een pensioenfonds met zich meebrengt.
- De VC beveelt aan om binnen het bestuur de prioriteiten goed in het oog te blijven houden en de externe ondersteuning hierop aan te sturen.

Opvolging van eerdere aanbevelingen van het interne toezicht

Oordeel

Het bestuur heeft de aanbevelingen van de VC in de actielijst opgenomen. Een aantal van de aanbevelingen zijn adequaat opgevolgd.

Zoals al eerder in dit rapport is opgemerkt staan een aantal aanbevelingen (o.a. het VO betreffende, de versterking van de communicatie met de BAC, de tijdigheid van de communicatie planvorming en het inrichten van een goed beschreven IRM-beleid) nog open.

Het VO heeft het bestuur niet aangesproken op de opvolging van de aanbevelingen.

Aanbevelingen

- Geef in een bestuursvergadering c.q. actielijst aan, ten aanzien van de aanbevelingen van de VC, welke aanbevelingen worden overgenomen, op welke manier en welke later of niet, en vermeldt daarbij deadlines. Dat geeft duidelijkheid.
- Het VO heeft een taak het bestuur aan te spreken op de opvolging van de aanbevelingen.

Chantal Boekkooi
Johan van Dulst
Piet Hein Oyens (voorzitter)

25 mei 2018

REACTIE BESTUUR OP RAPPORT VISITATIECOMMISSIE

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de visitatiecommissie (VC). Het bestuur bedankt het VC voor de wijze waarop de visitatie 2017 is uitgevoerd.

De oordelen en aanbevelingen zijn overwegend positief. Daar is het bestuur uiteraard erg blij mee. Het is altijd zo dat bepaalde zaken beter kunnen. Het bestuur is zelf continue bezig te verbeteren. De meeste aanbevelingen van VC bieden wat dat betreft houvast en een goede basis om op verder te bouwen. Op een aantal punten is het bestuur in 2018 zelf al aan de slag gegaan.

Het bestuur
14 juni 2018

JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

	2017	2016
ACTIVA		
Beleggingen voor risico pensioenfonds (1)	392.797	348.270
Vorderingen en overlopende activa (2)	447	899
Overige activa (3)	498	351
	<u>393.742</u>	<u>349.520</u>

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves (4)	48.700	13.825
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds (5)	342.236	323.662
Overige schulden en overlopende passiva (6)	2.806	12.033
	<u>393.742</u>	<u>349.520</u>

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2017	2016
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	114,2	104,3
Beleidsdekkingsgraad	111,3	100,5

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2017	2016
BATEN			
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	37.573	30.772
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	19.107	36.986
		<u>56.680</u>	<u>67.758</u>
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(9)	1.907	1.646
Pensioenuitvoeringskosten	(10)	1.171	1.454
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(11)		
Pensioenopbouw		28.697	22.725
Rentetoevoeging		-747	-167
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-1.932	-1.691
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		472	373
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-65	66
Wijziging marktrente		-4.843	39.573
Wijziging actuariële uitgangspunten		-635	1.716
Overige wijzigingen		-2.373	-713
		<u>18.574</u>	<u>61.882</u>
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	(12)	84	-5
Herverzekeringen	(13)	69	60
		<u>21.805</u>	<u>65.037</u>
Saldo van baten en lasten		<u><u>34.875</u></u>	<u><u>2.721</u></u>
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Mutatie algemene reserve		<u><u>34.875</u></u>	<u><u>2.721</u></u>

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2017	2016
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen risico pensioenfonds	37.789	32.013
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	523	575
Betaalde pensioenuitkeringen	-1.906	-1.623
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-69	-68
Betaalde waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	-259	-778
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.484	-1.299
	<u>34.594</u>	<u>28.820</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	163.426	40.268
Betaald inzake aankopen beleggingen	-191.944	-74.242
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-5.649	5.451
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	469	62
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-749	-810
	<u>-34.447</u>	<u>-29.271</u>
Mutatie liquide middelen	<u>147</u>	<u>-451</u>
Samenstelling geldmiddelen		
	2017	2016
Liquide middelen per 1 januari	351	802
Mutatie liquide middelen	147	-451
Liquide middelen per 31 december	<u>498</u>	<u>351</u>

4 TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE JAARREKENING

Inleiding

Het doel van Stichting IKEA Pensioenfonds - STIP genaamd -, statutair gevestigd te Amsterdam, is het verlenen, het verzekeren of het doen verzekeren van pensioenen in/of andere uitkeringen in de meest ruime zin aan of ten behoeve van deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. STIP geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de aangesloten ondernemingen IKEA BV Nederland en Inter IKEA Systems BV gevestigd te Delft.

Oprichting

STIP is opgericht op 24 september 2007. In de uitvoeringsovereenkomsten die zijn gesloten met IKEA BV Nederland en Inter IKEA Systems BV is overeengekomen dat de stichting vanaf 1 januari 2006 de pensioenovereenkomsten uitvoert die zijn afgesloten door de sponsors.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur heeft op 14 juni 2018 de jaarrekening opgemaakt.

Schattingswijziging grondslagen technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Vanaf boekjaar 2016 is de grondslag voor overlevingskansen gebaseerd op de Prognosetafel AG2016 zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap.

Vanaf boekjaar 2017 zijn de sterftekansen gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van het pensioenfonds door gebruik te maken van de correctiefactoren volgens het Milliman Ervaringssterftemodel 2017 (2016: tabel "ES-PI" van het verbond van verzekeraars). De technische voorzieningen zijn hierdoor € 188.000 lager geworden, hetgeen een positief resultaat oplevert.

Vanaf boekjaar 2017 worden de partnerfrequenties CBS 2013-2017 toegepast (2016: 5e CRC-rapport van het verbond van verzekeraars). De technische voorzieningen zijn hierdoor € 447.000 lager geworden.

Wijziging van de regeling

Het bestuur heeft besloten de pensioenregeling te wijzigen per 1 januari 2018. De pensioenleeftijd wordt verhoogd van 67 naar 68 jaar en de opgebouwde pensioenen zijn collectief neutraal herrekend naar 68 jaar. Daarnaast is overgegaan op een systematiek waarin alle mutaties binnen de pensioenregeling worden uitgevoerd op dagen nauwkeurig.

Aangezien het besluit in 2017 is genomen, is het effect van deze twee wijzigingen opgenomen in de technische voorzieningen per 31 december 2017. De technische voorzieningen zijn hierdoor € 453.000 hoger geworden.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Alle bedragen in de tabellen zijn vermeld in duizenden euro's, de bedragen in de teksten zijn in euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op reële waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs, tenzij anders is vermeld.

Voor zover noodzakelijk, wordt op activa een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerde als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerde en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerde opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerde opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d. worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2017	31-12-2016
Amerikaanse dollar	1,2008	1,0548
Britse Pond	0,8877	0,8536
Japanse Yen	135,2702	123,0207
Australische dollar	1,5353	1,4566
Canadese dollar	1,5045	1,4145
Hong Kong dollar	9,3870	8,1776
Zweedse kroon	9,8316	9,5820
Zwitserse frank	1,1702	1,0720
Braziliaanse real	3,9832	3,4329
Taiwanese dollar	35,7338	33,9935
Zuid-Koreaanse won	1285,5155	1273,9296

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Alleen als de reële waarde van een beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde welke is bepaald op basis van de door de vermogensbeheerder van het fonds afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het fonds afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de marktwaarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers, verhoogd met de lopende interest.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het fonds laatste afgegeven intrinsieke waarde. Of deze worden gewaardeerd op basis van de geschatte toekomstige nettokasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende markttrente en rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder derivaten. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder kortlopende schulden en overlopende passiva.

Overige beleggingen

Onder overige beleggingen worden opgenomen die beleggingen die niet als een van de hiervoor opgesomde beleggingen geïnclassificeerd kunnen worden. Tevens worden onder de overige beleggingen opgenomen nog af te wikkelen beleggingstransacties en liquide middelen die beheerd worden door de vermogensbeheerder.

De overige beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie en vervolgens de geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Overige activa

Onder overige activa worden onder meer liquide middelen opgenomen voor zover dit onmiddellijk opeisbare banktegoeden betreft. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

De algemene reserve is het vrije vermogen van het pensioenfonds. Jaarlijks wordt het volledige resultaat van het boekjaar ten gunste geboekt respectievelijk ten laste gebracht van de algemene reserve.

Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen.

De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen heeft plaatsgevonden op basis van navolgende actuariële grondslagen.

Rekenrente

De contante waarde van de technische voorziening wordt jaarlijks berekend op basis van de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB per 31 december 2017.

Sterftekansen

De Prognosetafel AG2016, startkolom 2018 (2016: startkolom 2017).

Deze tafel is gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van het pensioenfonds door gebruik te maken van de correctiefactoren volgens het Milliman Ervaringssterfmodel 2017 (2016: ervaringssterfte-tabel ES-P1 van het Verbond van Verzekeraars).

Meeverzekerd partnerpensioen

Bij de vaststelling van de technische voorzieningen van het meeverzekerde partnerpensioen wordt tot de pensioengerechtigde leeftijd het zogenoemde 'onbepaalde partner-systeem' toegepast. Dit houdt in dat voor iedere verzekerde, ongeacht de burgerlijke staat of eventuele samenleving in de zin van het pensioenreglement, een nabestaandenpensioen wordt meeverzekerd. Iedereen wordt geacht met een bepaalde kans een partner te hebben.

De gebruikte partnerfrequenties zijn de partnerfrequenties CBS 2013-2017 inclusief opslag (2016: het vijfde CRC-rapport van het Verbond van Verzekeraars).

Na de datum van ingang van het ouderdompensioen geschiedt reservering van het partnerpensioen volgende het bepaalde partnersysteem.

Leeftijdsverschil

Verondersteld wordt dat een mannelijke verzekerde altijd een drie jaar jongere vrouwelijke partner heeft. Een vrouwelijke verzekerde heeft altijd een drie jaar oudere mannelijke partner.

Leeftijdsbepaling

De leeftijdsbepaling geschiedt in maanden nauwkeurig.

Kostenopslag

In de VPV is een opslag opgenomen van 2% ter dekking van toekomstige excassokosten en een extra kostenvoorziening van € 1.800.000. Deze extra voorziening is niet afhankelijk van de rentestand en zal jaarlijks geëvalueerd worden. Voor andere toekomstige kosten is de VPV voor premievrijgestelde arbeidsongeschikten verhoogd met 4,6% (bruto opslag).

Reservering wezenpensioen

Gereserveerd wordt 5% van de VPV uitgesteld partnerpensioen voor actieve en gewezen deelnemers.

Arbeidsongeschiktheid

De VPV voor de premievrijstelling van arbeidsongeschikte deelnemers is berekend als de netto koopsom voor het nog niet opgebouwde vrijgestelde pensioen.

Sinds 1 januari 2011 worden arbeidsongeschiktheidsrisico's grotendeels in eigen beheer gehouden. Daarom is in 2011 een IBNR (incurred but not reported) voorziening gevormd.

De IBNR bedraagt tweemaal de risicopremie arbeidsongeschiktheid.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Dekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend 12-maands gemiddelde van de actuele dekkingsgraad.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

De beleggingsresultaten voor beleggingen voor risico pensioenfonds zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Deze mutaties zijn toegelicht bij de betreffende post in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

De risico's, voortvloeiend uit overlijdens- en arbeidsongeschiktheidstoezeggingen, zijn herverzekerd bij Zwitserleven te Amstelveen (Stop-loss).

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in een verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en waarvoor deze geldmiddelen gebruikt zijn. Bij de directe kasstromen worden alle werkelijke ontvangsten en uitgaven in de verslagperiode opgenomen.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2017	4.542	108.677	178.328	-3.349	49.632	337.830
Aankopen	-	155.274	36.670	-	-	191.944
Verkopen	-	-131.050	-8.321	-	-24.055	-163.426
Overige mutaties	676	4.938	2.723	3.729	-12.535	-469
Waardemutaties	-	22.894	1.716	-	1.007	25.617
Stand per 31 december 2017	<u>5.218</u>	<u>160.733</u>	<u>211.116</u>	<u>380</u>	<u>14.049</u>	<u>391.496</u>
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						<u>1.301</u>
						<u>392.797</u>

De overige mutaties hebben onder andere betrekking op mutaties liquide middelen onder beheer bij de vermogensbeheerder, de mutaties in de lopende intrest en de mutatie van de beleggingsdebiteuren en beleggingscrediteuren. Daarnaast is hieronder de reclassificatie vanwege het doorkijkprincipe verwerkt.

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.

In het voorjaar 2017 is het pensioenfonds overgestapt van AeAM World Equity Fund naar AeAM World Equity Index Fund. Dit verklaart de hoge bedragen bij aankopen en verkopen aandelen.

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2016	2.520	73.821	151.516	2.991	40.808	271.656
Aankopen	-	34.525	39.717	-	-	74.242
Verkopen	-	-	-40.268	-	-	-40.268
Overige mutaties	2.022	-11.956	7.388	-6.340	8.824	-62
Waardemutaties	-	12.287	19.975	-	-	32.262
Stand per 31 december 2016	<u>4.542</u>	<u>108.677</u>	<u>178.328</u>	<u>-3.349</u>	<u>49.632</u>	<u>337.830</u>
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						<u>10.440</u>
						<u>348.270</u>

Er wordt niet belegd in aangesloten ondernemingen.

Binnen de Aegon fondsen wordt gebruik gemaakt van Securities Lending met als doel om tegen aanvaardbare risico's extra rendement te behalen. Als onderpand (collateral) worden alleen cash en OECD staatsobligaties met een minimale AA rating geaccepteerd. De posities op 31 december 2017 waren € 2.578.040 aan Securities Lending (uitgeleend) en hier tegen over staat € 2.694.778 aan non-cash collateral ontvangen als onderpand.

Met het indirect gebruik maken van Securities Lending en Collateral Management binnen de Aegon fondsen is het doel een effectieve en efficiënte uitvoering van het beleggingsbeleid mogelijk maken.

Reële waarde

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het pensioenfonds nagenoeg alle gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor het bepalen van de reële waarde van de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Het pensioenfonds belegt zelf in beleggingsfondsen, maar met het oog op de transparantie inzake de beleggingen is de informatie in deze toelichting gebaseerd op de beleggingen in de portefeuilles van deze beleggingsfondsen ("Look through").

Directe marktnotering: beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Afgeleide marktnotering: geen directe beursnotering maar andere uit de markt waarneembare data danwel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet-actieve markt met een niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).

Waarderingmodellen en -technieken: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

Op basis van deze indeling kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Markt noteringen direct	Markt noteringen afgeleid	Waardering- modellen en technieken	Totaal
Per 31 december 2017				
Vastgoedbeleggingen	5.218	-	-	5.218
Aandelen	160.733	-	-	160.733
Vastrentende waarden	211.116	-	-	211.116
Derivaten	-	380	-	380
Overige beleggingen	-	14.049	-	14.049
Totaal	377.067	14.429	-	391.496

	Markt noteringen direct	Markt noteringen afgeleid	Waarderings- modellen en technieken	Totaal
Per 31 december 2016				
Vastgoedbeleggingen	4.542	-	-	4.542
Aandelen	108.677	-	-	108.677
Vastrentende waarden	178.328	-	-	178.328
Derivaten	-	-	-3.349	-3.349
Overige beleggingen	-	49.632	-	49.632
Totaal	291.547	49.632	-3.349	337.830

Opgemerkt wordt dat schattingen naar hun aard subjectief zijn en dat de geschatte actuele waarden van financiële instrumenten derhalve inherent onderhevig zijn aan onzekerheden en waarde-oordelen ten aanzien van volatiliteit, rentestand en kasstromen. Deze schattingen zijn momentopnames, gebaseerd op de marktomstandigheden en de op dat moment beschikbare informatie.

Vastgoedbeleggingen

	31-12-2017		31-12-2016	
	In %		In %	
Specificatie naar soort:				
Indirecte beleggingen in vastgoed	5.218	100,0	4.542	100,0

Aandelen

	31-12-2017		31-12-2016	
	In %		In %	
Specificatie naar soort:				
Mature markets	145.764	90,7	99.470	91,5
Emerging markets	14.969	9,3	9.207	8,5
	160.733	100,0	108.677	100,0

Vastrentende waarden

	31-12-2017		31-12-2016	
	In %		In %	
Specificatie naar soort:				
Staatsobligaties	87.398	41,4	83.208	46,7
Hypothecaire leningen	34.024	16,1	38.481	21,6
Credits	89.228	42,3	56.639	31,7
Index - linked bonds	466	0,2	-	-
	211.116	100,0	178.328	100,0

Derivaten

	31-12-2017	31-12-2016
Specificatie naar soort:		
Aandelenderivaten	-	2.463
Overige derivaten	2	134
Rentederivaten	-876	-6.665
Valutatermijncontracten	1.254	719
	<u>380</u>	<u>-3.349</u>

De negatieve derivatenposities zijn opgenomen onder overige schulden.

Een algemene toelichting op de derivaten wordt gegeven bij "S9 Operationeel risico - Specifieke financiële instrumenten" verderop in deze jaarrekening.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2017:

Type contract	Activa	Passiva
Valutatermijncontracten	1.367	113
Rentederivaten	168	1.044
Overige derivaten	146	144
	<u>1.681</u>	<u>1.301</u>

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2016:

Type contract	Activa	Passiva
Valutatermijncontracten	799	80
Rentederivaten	3.603	10.268
Aandelenderivaten	2.463	-
Overige derivaten	226	92
	<u>7.091</u>	<u>10.440</u>

Overige beleggingen

	31-12-2017	31-12-2016
Specificatie naar soort:		
Hedgefonds	-	23.048
Liquide middelen voor beleggingsdoeleinden	8.104	12.997
Cash collateral	5.945	13.587
	<u>14.049</u>	<u>49.632</u>

2. Vorderingen en overlopende activa

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Te vorderen dividendbelasting	-	80
Vordering op werkgevers	412	687
Aegon restitutie beheerfee	31	40
Waardeoverdrachten	4	92
	<u>447</u>	<u>899</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Liquide middelen	<u>498</u>	<u>351</u>

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2017	13.825
Uit bestemming saldo van baten en lasten	34.875
Stand per 31 december 2017	48.700
	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2016	11.104
Uit bestemming saldo van baten en lasten	2.721
Stand per 31 december 2016	13.825

	31-12-2017		31-12-2016	
		In %		In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	390.936	114,2	337.487	104,3
Af: technische voorzieningen	342.236	100,0	323.662	100,0
Eigen vermogen	48.700	14,2	13.825	4,3
Af: vereist eigen vermogen	74.376	21,7	77.229	23,9
Vrij vermogen	-25.676	-7,5	-63.404	-19,6
Minimaal vereist eigen vermogen	16.283	4,8	15.917	4,9
Actuele dekkinggraad		114,2		104,3
Beleidsdekkinggraad		111,3		100,5

De vermogenspositie van het pensioenfonds op 31 december 2017 kan worden gekarakteriseerd als ontoereikende solvabiliteit, evenals op 31 december 2016. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaardmodel van DNB.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad kan als volgt worden gespecificeerd:

	2017	2016
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	104,3	104,2
Premie	1,7	1,8
Uitkeringen	-	-
Toeslagen	-	-
Rentetermijnstructuur	1,6	-13,7
Rendement	6,2	14,2
Overigen	0,4	-2,2
Dekkingsgraad per 31 december	114,2	104,3

Herstelplan

Als de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds onder de vereiste dekkingsgraad ligt, is er sprake van een tekortsituatie en moet het pensioenfonds een herstelplan maken.

Dit was het geval aan het einde van het tweede kwartaal 2015. Een herstelplan is ingediend bij DNB en goedgekeurd in november 2015.

In maart 2016 heeft het pensioenfonds een actualisatie van het herstelplan ingediend. Op 18 mei 2016 heeft DNB laten weten in te stemmen met het herstelplan.

In maart 2017 is een geactualiseerd herstelplan ingediend, op 19 mei 2017 heeft DNB laten weten in te stemmen met het herstelplan.

In maart 2018 is opnieuw een geactualiseerd herstelplan ingediend. In deze prognose wordt een volledig herstel (de beleidsdekkingsgraad is hoger of gelijk dan de vereiste dekkingsgraad) bereikt in 2020. Op 18 mei 2018 heeft DNB laten weten in te stemmen met het herstelplan 2018.

5. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	Voorziening pensioen- verplichting
Stand per 1 januari 2017	323.662
Mutatie technische voorzieningen	18.574
Stand per 31 december 2017	342.236
	Voorziening pensioen- verplichting
Stand per 1 januari 2016	261.780
Mutatie technische voorzieningen	61.882
Stand per 31 december 2016	323.662

Mutatie technische voorzieningen

	2017	2016
Pensioenopbouw	28.697	22.725
Rentetoevoeging	-747	-167
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.932	-1.691
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	472	373
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-65	66
Wijziging marktrente	-4.843	39.573
Wijziging actuariële uitgangspunten	-635	1.716
Overige wijzigingen	-2.373	-713
	<u>18.574</u>	<u>61.882</u>

Voor de toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting in de staat van baten en lasten.

De voorziening pensioenverplichtingen is naar categorie van deelnemers als volgt samengesteld:

	31-12-2017		31-12-2016	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers (inclusief arbeidsongeschikte deelnemers)	6.941	207.529	6.631	197.585
Gewezen deelnemers	7.767	103.733	7.147	97.740
Pensioengerechtigden	288	26.480	231	23.967
IBNR voorziening	-	2.694	-	2.570
Kostenvoorziening	-	1.800	-	1.800
	<u>14.996</u>	<u>342.236</u>	<u>14.009</u>	<u>323.662</u>

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Vanaf 1 januari 2011 worden arbeidsongeschiktheidrisico's grotendeels in eigen beheer gehouden, daarom is er sinds 1 januari 2011 een IBNR (incurred but not reported) voorziening gevormd. De IBNR is gebaseerd op tweemaal de risicopremie arbeidsongeschiktheid.

Er is een extra kostenvoorziening van € 1.800.000 opgenomen ten behoeve van discontinuïteit. Deze extra voorziening is niet afhankelijk van de rentestand en zal jaarlijks geëvalueerd worden.

Korte beschrijving van de pensioenregelingen

STIP voert sinds 2014 nog één pensioenregeling met actieve opbouw uit. Dit is een middelloonregeling met de volgende kenmerken:

- Pensioengevend salaris: gehele salaris met uitzondering van gratificaties, onkostenvergoedingen, tantièmes en andere emolumenten gemaximeerd op € 103.317 (2016: € 101.519).
- Pensioenleeftijd 67 jaar.
- Franchise € 13.123 (2016: € 12.953), jaarlijks aante passen aan de AOW-ontwikkeling.
- 1,875% opbouw per jaar (2016: 1,875%).
- Salaris en franchise zijn per 2010 gebaseerd op een 40 uren voltijd dienstverband.

Toeslagverlening

De ambitie van het bestuur is om de opgebouwde pensioenen van de actieve deelnemers te verhogen met de algemene CAO-loonronde bij IKEA en de pensioenen van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden met het afgeleide consumentenprijsindexcijfer (meetperiode oktober-oktober). De toeslagen van de slapers en pensioengerechtigden kunnen nooit meer bedragen dan die van de actieve deelnemers.

Het toeslagbeleid is met de invoering van het nFTK gewijzigd. Maatstaf voor de toeslagverlening is de beleidsdekkingsgraad. Bij een beleidsdekkingsgraad van minder dan 110% mogen geen toeslagen worden verleend. Daarboven wel, maar pas volledig als dat toekomstbestendig kan. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

1. Er mag geïndexeerd worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
2. Indexatie is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze indexatie ook in de toekomst te kunnen verlenen.

Inhaaltoeslagen zijn onderdeel van het toeslagbeleid. In een periode van herstel kan het bestuur besluiten tot (gedeeltelijk) toeslagverlening indien de actuele dekkingsgraad boven de herstellijn vermeerderd met 5% ligt.

Het bestuur heeft in februari 2017 besloten om de opgebouwde aanspraken voor actieve deelnemers en de opgebouwde aanspraken voor slapers en pensioengerechtigden niet te verhogen, omdat de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2016 lager was dan 110%.

De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2017 was hoger dan 110%. Hierdoor heeft het bestuur begin 2018 besloten om een toeslag te verlenen per 1 januari 2018 van 0,11% voor de actieve deelnemers en 0,09% voor de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Derivaten in passiva	1.301	10.440
Pensioenbetalingen (inclusief afkopen)	20	21
Nog te betalen administratiekosten	25	254
Nog te betalen actuariskosten	36	107
Nog te betalen accountantskosten	39	37
Waardeoverdrachten	260	-
Loonbelasting	70	68
Verschuldigd aan werkgevers	980	1.039
Overlopende passiva en overige schulden	75	67
	<u>2.806</u>	<u>12.033</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

STIP wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van STIP is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat STIP niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van STIP zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat STIP de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2017	31-12-2016
Het tekort op FTK grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	342.236	323.662
Buffers:		
S1 Renterisico	24.833	20.752
S2 Risico zakelijke waarden	49.585	56.432
S3 Valutarisico	5.761	4.970
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	14.539	13.652
S6 Verzekeringstechnisch risico	14.731	14.287
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
Diversificatie effect	-35.073	-32.864
Totaal S (vereiste buffers)	<u>74.376</u>	<u>77.229</u>
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	416.612	400.891
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	<u>390.936</u>	<u>337.487</u>
Tekort/Tekort	<u>-25.676</u>	<u>-63.404</u>

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie waarbij de vereiste dekkingsgraad 121,7% (2016: 123,9%) is.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

Marktrisico's (S1 - S4)

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, valutarisico en het renterisico. De strategie van STIP met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

Het renterisico was in 2017, in lijn met het in de ALM-studie bepaalde, nieuwe strategische afdekkingspercentage, 45%. Voor de renterisico-afdekking wordt gebruik gemaakt van het SLM (Strategic Liability Matching) -fonds; het SLM-fonds is een overlayfonds.

Het gewicht van de renteafdekking mag conform het huidige beleid van het pensioenfonds fluctueren met een bandbreedte van 5% boven of 5% onder de geformuleerde strategische norm. Ultimo 2017 is het percentage uitgekomen op 42%.

Alle bovenstaande afdekkingspercentages zijn gebaseerd op het marktrentekader (waarbij geen rekening wordt gehouden met de UFR). Op basis van de UFR is de rentegevoeligheid van de verplichtingen veel lager en kwam het renteafdekkingspercentage ultimo 2017 uit op 60%.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration.

	31-12-2017		31-12-2016	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor afdekking)	211.116	5,5	178.328	5,6
Totaal belegd vermogen	391.496	12,0	337.830	14,4
Technische voorzieningen	342.236	28,8	323.662	29,2

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt en de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. De mismatch is voor een groot deel teruggebracht door het toepassen van derivaten.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2017		31-12-2016	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	4.263	2,0	4.314	2,4
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	83.825	39,7	63.580	35,7
Resterende looptijd > 5 jaar	107.603	51,0	95.473	53,5
Doorlopende looptijd Aegon Hypotheken	15.425	7,3	14.961	8,4
	<u>211.116</u>	<u>100,0</u>	<u>178.328</u>	<u>100,0</u>

S2 Risico zakelijke waarden

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijsrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals futures.

	31-12-2017		31-12-2016	
		In %		In %
Specificatie totale beleggingen naar sector:				
Basismaterialen	9.011	2,3	7.820	2,3
Cyclische consumentengoederen	19.962	5,1	9.362	2,8
Energie	10.432	2,7	8.957	2,7
Financiële instellingen	84.850	21,7	65.359	19,4
Gezondheidszorg	17.979	4,6	15.239	4,5
Industrie	17.912	4,6	14.828	4,4
Niet-cyclische consumentengoederen	39.506	10,1	35.020	10,4
Nutsbedrijven	7.856	2,0	8.785	2,6
Overheid	101.015	25,8	86.353	25,6
Informatietechnologie	30.175	7,6	19.043	5,5
Telecommunicatie	5.007	1,3	3.228	1,0
Vastgoed	5.109	1,3	4.495	1,3
Overige sectoren	39.930	10,2	43.125	12,8
Externe beleggingsfondsen	-	-	13.922	4,1
Beleggingsbankrekening	2.752	0,7	2.294	0,6
	<u>391.496</u>	<u>100,0</u>	<u>337.830</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2017		31-12-2016	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa (euro-zone)	343	6,6	773	17,0
Europa (niet euro-zone)	156	3,0	124	2,7
Noord Amerika	2.764	52,9	2.347	51,8
Azië	1.557	29,8	1.000	22,0
Pacific	317	6,1	238	5,2
Afrika	66	1,3	49	1,1
Zuid Amerika	15	0,3	11	0,2
	<u>5.218</u>	<u>100,0</u>	<u>4.542</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2017		31-12-2016	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Nederland	2.551	1,6	1.673	1,5
Europa (euro-zone)	15.152	9,2	10.357	9,6
Europa (niet euro-zone)	17.456	10,9	11.821	10,9
Noord Amerika	91.082	56,7	62.726	57,7
Azië	27.733	17,3	17.649	16,2
Pacific	3.510	2,2	2.524	2,3
Afrika	1.368	0,9	781	0,7
Zuid Amerika	1.881	1,2	1.146	1,1
	<u>160.733</u>	<u>100,0</u>	<u>108.677</u>	<u>100,0</u>

S3 Valutarisico

Door de vermogensbeheerder wordt in de categorie zakelijke waarden belegd in niet-euro genoteerde vermogenstitels. Dit wordt door de vermogensbeheerders binnen de fondsen afgedekt. Dit betekent dat het pensioenfonds indirect valutarisico loopt.

Ultimo 2017 is € 168,4 miljoen (= ruim 43,0% van de beleggingsportefeuille) belegd in vreemde valuta (2016: € 130,4 miljoen = 38,6% van de beleggingsportefeuille).

Eind 2017 is er voor een bedrag van € 134,1 miljoen aan vreemde valuta afgedekt (2016: € 131,7 miljoen).

De beleggingen in vreemde valuta voor afdekking kunnen per categorie als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2017	31-12-2016
Vastgoedbeleggingen	4.875	3.769
Aandelen	143.079	96.819
Vastrentende waarden	20.454	14.302
Overige beleggingen	-	15.537
	<u>168.408</u>	<u>130.427</u>

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2017	Nettopositie na afdekking 2016
USD	96.938	-100.571	-3.633	-18.962
GBP	19.921	-19.790	131	-1.820
CAD	5.509	-119	5.390	3.747
HKD	6.347	-	6.347	3.453
JPY	13.470	-13.248	222	-3.017
KRW	3.136	-	3.136	1.752
CHF	4.578	-	4.578	3.161
SEK	1.936	-375	1.561	1.023
AUD	3.940	-	3.940	2.687
TWD	2.262	-	2.262	1.455
BRL	1.378	-	1.378	937
ZAR	1.362	-	1.362	773
Overig	5.901	-	5.901	3.502
	<u>166.678</u>	<u>-134.103</u>	<u>32.575</u>	<u>-1.309</u>

S5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor STIP als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop STIP (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee STIP transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor STIP financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens STIP; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door STIP (via Aegon) enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert.

Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door STIP (via Aegon) enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van STIP adequaat worden afgedekt door onderpand.

	31-12-2017		31-12-2016	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Nederland	36.722	17,3	30.083	16,9
Europa (euro-zone)	105.142	49,8	98.229	55,1
Europa (niet euro-zone)	34.313	16,3	24.656	13,8
Noord Amerika	22.878	10,8	16.613	9,3
Zuid Amerika	1.182	0,6	1.152	0,7
Azië	4.153	2,0	2.562	1,4
Pacific	2.629	1,3	1.589	0,9
Afrika	691	0,3	582	0,3
Gemengde fondsen	3.406	1,6	2.862	1,6
	<u>211.116</u>	<u>100,0</u>	<u>178.328</u>	<u>100,0</u>

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2017		31-12-2016	
		In %		In %
AAA	48.686	23,1	40.857	22,9
AA	60.936	28,9	56.548	31,7
A	40.854	19,4	27.365	15,4
BBB	51.488	24,4	45.776	25,7
Lager dan BBB	9.152	4,2	7.782	4,3
	<u>211.116</u>	<u>100,0</u>	<u>178.328</u>	<u>100,0</u>

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's) (S6)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Langlevensrisico

Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van de Prognosetafel AG2016 en geslachts- en leeftijdsafhankelijke correctiefactoren op deze sterftekansen (Milliman Ervaringssterftemodel 2017) is het langlevensrisico volgens de huidige verwachtingen verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat STIP in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen, waarvan de voorziening groter is dan de voorziening van het latente nabestaandenpensioen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat STIP voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Sinds 1 januari 2011 worden arbeidsongeschiktheidsrisico's grotendeels in eigen beheer gehouden.

Daarnaast zijn grote risico's, voortvloeiend uit overlijdens- en arbeidsongeschiktheidstoezeggingen, per 1 januari 2011 herverzekerd via een stop-loss verzekering. De herverzekeringsovereenkomst is aangegaan met Zwitserleven voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020.

Met de herverzekeraar zijn geen resultatendelingen overeengekomen. Is na afloop van het contract de som van de verschuldigde overlijdens- en arbeidsongeschiktheids-kapitalen groter dan de som van het jaarlijkse eigen behoud, dan wordt het verschil uitgekeerd. Het contract kent een uitlooperperiode van 24 maanden.

De jaarlijkse stop-loss premie bedraagt vanaf 2016 1,7% van de jaarpremie bij volledige herverzekering. Het eigen behoud bedraagt 100% van de jaarpremie bij volledige herverzekering.

Vanaf 2011 is er een IBNR (incurred but not reported) voorziening gevormd. Deze IBNR wordt gebaseerd op tweemaal de risicopremie arbeidsongeschiktheid. In 2017 heeft er een toevoeging van € 124.000 plaats gevonden.

Toeslagrisico

Het bestuur van STIP heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de financiële positie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de indexatietoezegging voorwaardelijk is.

Ultimo 2017 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 111,3%.

De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2017 was hoger dan 110%. Hierdoor was er financiële ruimte om per 1 januari 2018 een toeslag toe te kennen.

S7 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor STIP op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities.

Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Inzake het liquiditeitsrisico kan het volgende worden gemeld:

- Zeker tot en met het jaar 2023 (termijn ALM-studie) zullen de inkomende premies het niveau van de uitkeringen overtreffen;
- Ultimo 2017 zijn er voldoende obligaties, die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Dit betreft de volgende posten:

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Duitsland	27.999	29.246
Frankrijk	20.719	18.803
Nederland	-	8.249
Blue Square Capital Management LLC	-	13.922

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

De blootstelling aan Aegon N.V. heeft betrekking op:

- deposito's binnen de beleggingsfondsen,
- valutaderivaten door Aegon Treasury afgesloten,

S9 Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door STIP beheerst door het stellen van kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van STIP niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor STIP niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het pensioenfonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Verder wordt bij grote openstaande derivatenposities onderpand verkregen. Deze posities worden op dagbasis (indien nodig) aangevuld.

Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten.

- Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Putopties op aandelen: dit betreft al dan niet beursgenoteerde opties waarmee het pensioenfonds het neerwaartse koersrisico van de aandelenportefeuille kan beperken. Voor deze opties wordt bij de verwerving een premie betaald die onder meer afhankelijk is van het actuele koersniveau van de onderliggende index, de looptijd van de opties en de uitoefenprijs van de opties.
- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Renteswaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het pensioenfonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen tussen STIP en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met bestuurders

Per 1 juli 2014 is het beloningsbeleid voor het dagelijks bestuur, overige bestuursleden, aspirant bestuursleden en leden van de BAC aangepast. De vergoeding is gebaseerd op vaste bedragen. Bestuursleden namens de deelnemers of pensioengerechtigden ontvangen hun vergoeding rechtstreeks. De werkgever heeft recht op de vergoeding voor de bestuursleden namens de werkgever, maar heeft deze in 2017 en 2016 niet geclaimd.

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Betreffende de uitvoeringsovereenkomst tussen STIP en werkgevers met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling wordt verwezen naar de uitvoeringsovereenkomst.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

STIP is contracten aangegaan met serviceorganisaties. Deze contracten zijn voor alle partijen niet direct opzegbaar.

- Het pensioenfonds heeft een uitbestedingsovereenkomst afgesloten met Syntrus Achmea Pensioenbeheer voor een periode van twee jaar met ingang van 1 januari 2017. Einddatum van deze overeenkomst is dus 31 december 2018. De totale verplichting ultimo 2017 bedraagt ongeveer € 800.000 inclusief BTW (vaste vergoeding inclusief bestuursondersteuning).
- STIP heeft het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd bij Zwitserleven. De overeenkomst, een stop-loss contract, is aangegaan voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020. De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt ultimo 2017 ongeveer € 210.000.

Aankopen uit hoofde van beleggingen

Ultimo december 2017 zijn er aangegane verplichtingen voor investeringen in

- AeAM Dutch Mortgage Fund voor € 15 miljoen
- AeAM Dutch Mortgage Fund 2 voor € 6 miljoen
- AeAM Government Related Investment Fund voor € 1,5 miljoen

Gebeurtenissen na balansdatum

Toeslagverlening

In januari 2018 heeft het bestuur besloten de aanspraken en rechten te indexeren per 1 januari 2018 met 0,11% voor actieve deelnemers en 0,09% voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (van werkgevers en werknemers)

	2017	2016
Premiebijdragen werkgevers	27.997	22.934
Premiebijdragen werknemers	9.576	7.838
	<u>37.573</u>	<u>30.772</u>

De deelnemersbijdrage in 2017 (en 2016) is 25% van de doorsneepremie en komt op 9,7% (2016: 7,8%) van de pensioengrondslag.

De kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2017	2016
Kostendekkende premie	37.573	30.772
Feitelijke premie	37.573	30.772

De kostendekkende premie én de feitelijke premie bestaan uit de volgende componenten:

1. de actuariel benodigde premie voor inkoop van de onvoorwaardelijke pensioendelen (op basis van marktwaarde en voorgeschreven parameters), inclusief kostenopslagen
2. een opslag voor de uitvoeringskosten
3. een solvabiliteitsopslag

	2017	2016
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	29.411	23.295
Opslag voor uitvoeringskosten	1.133	1.420
Solvabiliteitsopslag	7.029	6.057
	<u>37.573</u>	<u>30.772</u>

Component 3 wordt niet in de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen.

Bij de bepaling van de actuariel benodigde premie (component 1) voor enig jaar wordt uitgegaan van de actuariële grondslagen per 31 december van het voorgaande jaar. Hieronder valt onder andere de marktrente (= de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS)). De solvabiliteitsopslag (component 3) zorgt ervoor dat bij de inkoop van nieuwe aanspraken de dekkingsgraad op het benodigde peil blijft. Het pensioenfonds dient immers ook voor de nieuwe aanspraken over een extra vermogen te beschikken, welke niet in de componenten 1 en 2 is opgenomen.

De Pensioenwet vereist dat de premie een toeslag bevat om de reserves in stand te houden. De hoogte van deze solvabiliteitsopslag bij het pensioenfonds hangt af van het strategisch beleggingsbeleid. Dit houdt in dat voor de berekening van de kostendekkende premie 2017 een solvabiliteitsopslag van 23,9% van de inkoopkosten inclusief risicopremies is gehanteerd (2016: 26%).

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2017	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
Aandelen	-	22.894	-	22.894
Vastrentende waarden	-5.716	1.716	-	-4.000
Overige beleggingen	-7	1.007	-	1.000
Overige opbrengsten en lasten	-6	-	-781	-787
	<u>-5.729</u>	<u>25.617</u>	<u>-781</u>	<u>19.107</u>

Het beleggingsresultaat is niet op basis van het doorkijkprincipe.

De negatieve directe beleggingsopbrengst bij vastrentende waarden is het gevolg van een bijstortingsverplichting in het AeAM Strategic Liability Matching Fund (SLM-fonds) in 2017.

In 2016 was er sprake van een afroming / positieve directe beleggingsopbrengst.

Ontvangen en betaalde rente aangaande de bankrekeningcourant, waardeoverdrachten, verzekeringsmaatschappijen e.d. worden opgenomen onder overige opbrengsten en lasten.

Een betrouwbare toerekening van de kosten vermogensbeheer naar de beleggingscategorieën is niet mogelijk. De kosten vermogensbeheer bestaan uit kosten doorberekend door Aegon voor vermogensbeheer en rapportages, door Mercer voor beleggingsadvies en betaalde leden van de BAC.

De transactiekosten op factuurbasis zijn € 0 (2016: € 0).

2016	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
Aandelen	-	12.287	-	12.287
Vastrentende waarden	5.531	19.975	-	25.506
Overige beleggingen	7	-	-	7
Overige opbrengsten en lasten	-8	-	-806	-814
	<u>5.530</u>	<u>32.262</u>	<u>-806</u>	<u>36.986</u>

9. Pensioenuitkeringen

	2017	2016
Ouderdomspensioen	913	782
Partnerpensioen	376	336
Wezenpensioen	20	16
Prepensioen	21	14
WIA uitkeringen	50	67
	<u>1.380</u>	<u>1.215</u>
Afkopen	527	431
	<u>1.907</u>	<u>1.646</u>

De toeslag op de pensioenuitkeringen bedraagt per 1 januari 2017 zoals vastgesteld door het bestuur 0,0% (2016: 0,0%).

De post "Afkopen" betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 467,89 (2016: € 465,94) per jaar, de afkoopgrens, overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2017	2016
Administratiekosten en bestuursondersteuning	817	1.021
Actuariële kosten (certificering)	20	22
Actuariële kosten (advisering)	82	144
Advieskosten	9	58
Bestuurskosten	104	117
Accountantskosten	39	37
Communicatiekosten	44	5
Overige kosten	56	50
	<u>1.171</u>	<u>1.454</u>

De administratiekosten 2016 waren hoger dan in 2017 door éénmalige verrichtingen ten aanzien van de deelnemersadministratie.

De actuariële advieskosten waren in 2016 hoger; onder andere door éénmalige kosten vanwege advies bij de uitvoerderskeuze.

Samenstelling accountantskosten:

	2017	2016
Onderzoek van de jaarrekening - verslagjaar	<u>39</u>	<u>37</u>

De controlewerkzaamheden zijn voor de verslagjaren 2017 en 2016 uitgevoerd door KPMG Accountants N.V.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat aan het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

Personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst.

Bezoldiging bestuurders

Per 1 juli 2014 is het beloningsbeleid aangepast voor bestuursleden en leden van de Beleggingsadviescommissie (BAC). Voorzitter en secretaris ontvangen maximaal € 27.600, overige bestuursleden maximaal € 12.000 en aspirant bestuursleden maximaal € 6.000 per jaar. Leden van de BAC ontvangen daar bovenop een maximale jaarvergoeding van € 6.400. Deze bedragen zijn zonder eventuele BTW.

In 2017 is er € 65.796 (inclusief BTW) opgenomen in de resultatenrekening als beloning aan bestuursleden voor bestuurs- en BAC-werkzaamheden.

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2017	2016
Pensioenopbouw	28.697	22.725
Rentetoevoeging	-747	-167
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.932	-1.691
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	472	373
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-65	66
Wijziging marktrente	-4.843	39.573
Wijziging actuariële uitgangspunten	-635	1.716
Overige wijzigingen	-2.373	-713
	<u>18.574</u>	<u>61.882</u>

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Indexering en overige toeslagen

Deze post bestaat uit de lasten van de in het boekjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening. Het bestuur heeft in het boekjaar besloten per 1 januari 2017 0,0% toeslag toe te kennen aan gewezen deelnemers en pensioengerechtigden en 0,0% aan actieve deelnemers.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met -0,217% (2016: -0,060%), zijnde de eenjaarsrente per 31 december 2016.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur.

Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging overige actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als voor de populatie van STIP.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van STIP. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. Vanaf boekjaar 2016 is de grondslag voor overlevingskansen gebaseerd op de Prognosetafel AG2016.

Vanaf boekjaar 2017 zijn de sterftetekansen gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van het pensioenfonds door gebruik te maken van de correctiefactoren volgens het Milliman Ervaringssterfmodel 2017 (2016: tabel "ES-PI" van het verbond van verzekeraars). En vanaf boekjaar 2017 worden de partnerfrequenties CBS 2013-2017 toegepast (2016: 5e CRC-rapport van het verbond van verzekeraars).

De wijziging van de correctiefactoren voor sterfte heeft een positief resultaat van € 188.000 en de wijziging van de partnerfrequenties een positief resultaat van € 447.000 opgeleverd, te samen € 635.000.

Overige wijzigingen

	2017	2016
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	-1.560	-697
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-1.187	-94
Resultaat op mutaties	-79	14
Resultaat op overige technische grondslagen	453	64
	<u>-2.373</u>	<u>-713</u>

Het resultaat op overige technische grondslagen bestaat uit de wijzigingen per 1 januari 2018 voortkomend uit de verhoging van de pensioenleeftijd van 67 naar 68 jaar en de overgang naar een systematiek waarin alle mutaties binnen de pensioenregeling worden uitgevoerd op dagen nauwkeurig.

Aangezien het besluit in 2017 is genomen, is het effect van deze twee wijzigingen opgenomen in de technische voorzieningen per 31 december 2017. Dit heeft een negatief resultaat van € 453.000 opgeleverd.

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds

	2017	2016
Inkomende waardeoverdrachten	435	509
Uitgaande waardeoverdrachten	-519	-504
	<u>-84</u>	<u>5</u>

	2017	2016
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	376	569
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-441	-503
	<u>-65</u>	<u>66</u>

	2017	2016
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	59	-60
- overgedragen pensioenverplichting	-78	-1
	<u>-19</u>	<u>-61</u>

13. Herverzekeringen

	2017	2016
Premies voor herverzekering	<u>69</u>	<u>60</u>

Belastingen

De activiteiten van STIP zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Bestemming saldo van baten en lasten

Het bestuur heeft besloten om het saldo baten en lasten van € 34.875.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting IKEA Pensioenfonds heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 14 juni 2018.

Stichting IKEA Pensioenfonds
Amsterdam, 14 juni 2018

Het bestuur

Albert Martens (voorzitter)

Angénis van den Clooster (secretaris)

Henk van der Meer

Mariska Zegwaard

Rob Werkman

OVERIGE GEGEVENS

7 ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting IKEA Pensioenfonds te Amsterdam is aan Milliman Pensioenen vof de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2017.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting IKEA Pensioenfonds zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Omdat Milliman Pensioenen v.o.f. beschikt over een door de toezichhouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Milliman Pensioenen v.o.f. wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.900.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 195.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet met uitzondering van artikel 132 van de Pensioenwet: het eigen vermogen is lager dan het vereist eigen vermogen.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch ten minste gelijk aan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting IKEA Pensioenfonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie van Stichting IKEA Pensioenfonds is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 14 juni 2018

drs. R. van der Meer AAG

verbonden aan Milliman Pensioenen v.o.f.

Aan: het Bestuur van Stichting IKEA Pensioenfonds

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting IKEA Pensioenfonds per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting IKEA Pensioenfonds ('de Stichting') te Amsterdam gecontroleerd.

De jaarrekening omvat:

- 1 de balans per 31 december 2017;
- 2 de staat van baten en lasten over 2017; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

MATERIALITEIT

- Materialiteit van EUR 3,9 miljoen
- 1% van het pensioenvermogen

KERNPUNT

- De waardering van technische voorzieningen

GOEDKEUREND OORDEEL

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 3,9 miljoen (2016: EUR 3,3 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 2017 (circa 1%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de beleidsdekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 195.000 rapporteren aan het bestuur alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan Aegon Investment Management B.V.. De pensioenadministratie is uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V.. De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door Aegon Investment Management B.V. en informatie over de technische voorzieningen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door Achmea Pensioenservices N.V..

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van Aegon Investment Management B.V. en Achmea Pensioenservices N.V., zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (ISAE 3402 type II-)rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen en het bespreken van de beheersomgeving bij de dienstverlener met vertegenwoordigers van de dienstverlener. Op basis daarvan evalueren wij, de in de ISAE 3402-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2017 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan Aegon Investment Management B.V. en Achmea Pensioenservices N.V..

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de technische voorzieningen, premiebijdragen en uitkeringen verkregen.

Het kernpunt van onze controle

In het kernpunt van onze controle beschrijven wij de zaak die naar ons professionele oordeel het belangrijkste was tijdens onze controle van de jaarrekening. Het kernpunt van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormt geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot dit kernpunt bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van het kernpunt moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over dit kernpunt.

De waardering van de technische voorzieningen

Omschrijving

De technische voorzieningen vormen een significante post op de balans van de Stichting en worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De waardering van de technische voorzieningen komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt tegen de marktrente (rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank).

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuariel deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de technische voorzieningen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad, vormde de waardering van de technische voorzieningen een kernpunt in onze controle.

Het bestuur heeft in de toelichting op pagina 64 tot en met 65 de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de technische voorzieningen opgenomen. In noot beleid en risicobeheer (risicoparagraaf) is de gevoeligheid van de berekening van de technische voorzieningen voor schattingen uiteengezet.

Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaris die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaris over de te volgen aanpak, de aandachtspunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaris. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens van de certificerend actuaris geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het resultaat in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaris.

Onze observatie

Wij vinden de waardering van de technische voorzieningen evenwichtig bepaald en de toelichting toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

het voorwoord;
de kerncijfers;
het bestuursverslag;
het verslag van het verantwoordingsorgaan;
de samenvatting rapport visitatiecommissie;
de overige gegevens;
de verloopstaat deelnemers; en
de verklarende begrippenlijst.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie zoals vereist door Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amstelveen, 14 juni 2018

KPMG Accountants N.V.

F.M. van den Wildenberg, RA

BIJLAGEN

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

	2017		2016	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
Stand vorig boekjaar		6.631		6.417
Nieuwe toetredingen	1.799		1.959	
Ontslag met premievrije aanspraak	-1.460		-1.570	
Ingang pensioen	-17		-15	
Revalidering	-5		-5	
Overlijden	-4		-6	
Andere oorzaken	-3		-149	
		310		214
Stand einde boekjaar		6.941		6.631
Gewezen deelnemers				
Stand vorig boekjaar		7.147		6.914
Toetreding/herintreding	-141		-113	
Ingang pensioen	-32		-18	
Revalidering	5		5	
Overlijden	-11		-6	
Ontslag met premievrije aanspraak	1.360		1.570	
Waardeoverdrachten	-40		-22	
Afkopen	-465		-482	
Andere oorzaken	-56		-701	
		620		233
Stand einde boekjaar		7.767		7.147
Pensioentrekkenden				
Stand vorig boekjaar		231		191
Ingang pensioen	49		33	
Overlijden	-3		-2	
Beëindiging wezenpensioen	-		-6	
Afkoop	-9		-6	
Toekenning nabestaandenpensioen	24		21	
Overige oorzaken	-4		-	
		57		40
Stand einde boekjaar		288		231
		14.996		14.009

Andere oorzaken: In 2016 zijn indien een deelnemer meerdere polissen had, deze samengevoegd.

2 VERKLARENDE BEGRIPPENLIJST

Deze lijst legt uit wat er met een woord bedoeld wordt, het zijn geen definities.

ABTN

De actuariële en bedrijfstechnische nota is een belangrijk document, waarin het beleid en de organisatie van STIP worden beschreven. Elk pensioenfonds moet een dergelijke ABTN hebben.

Actieve deelnemer

Werknemer die in de pensioenregeling pensioen opbouwt.

Actuariële grondslagen

Gegevens als sterftekansen, arbeidsongeschiktheidskansen, rekenrente en kosten die gebruikt worden om vast te stellen hoeveel geld er nodig is om de pensioentoezeggingen te kunnen waarmaken.

Actuaris

Verzekeringswiskundige, die voor het pensioenfonds bepaalt hoe hoog de premie is, risicoanalyses maakt en bepaalt welk bedrag voor toekomstige verplichtingen moet worden gereserveerd.

Afkoop

Bij afkoop wordt de afkoopwaarde van de pensioenaanspraken in één keer uitgekeerd, de pensioenvoorziening is dan definitief beëindigd.

ABS (Asset Backed Securities)

Asset-backed security, vaak afgekort tot ABS, is een financieel instrument / zekerheid dat wordt gefinancierd met de kasstroom (inkomsten) gegenereerd uit een portefeuille van activa. Deze activa zijn verstrekt als zakelijk onderpand. Vaak betreft het hier een groep van kleine, illiquide activa die individueel niet, maar samengevoegd wel, verhandeld kunnen worden.

AFM

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de financiële markten in Nederland. Het gaat dan om het gedrag van en de informatieverstrekking door de aanbieders van financiële producten en diensten en ondernemingen die effecten uitgeven.

ALM studie

Het doen van een Asset Liability Management studie is het proces van het krijgen van inzicht in de onderlinge afhankelijkheden in de ontwikkeling van pensioenen en beleggingen.

Beleggingsmandaat

De voorwaarden die STIP stelt aan de vermogensbeheerder (AEGON) voor de beleggingen namens STIP, bijvoorbeeld hoeveel procent van het vermogen belegd wordt in vastrentende waarden, aandelen, etc. (ook wel beleggingsmix).

Benchmark

Een benchmark is een maatstaf ter vergelijking van het beleggingsresultaat. Voor aandelenbeleggingen is de benchmark vaak een aandelenindex, bijvoorbeeld de AEX.

Bepaalde partnersysteem

Systeem voor reservering voor partnerpensioenen waarbij alleen gereserveerd wordt indien de deelnemer daadwerkelijk gehuwd is of een geregistreerd partnerschap is aangegaan.

Bruto koopsom / Netto koopsom

De bruto koopsom is de netto koopsom verhoogd met relevante opslagen, zoals een opslag voor toekomstige uitvoeringskosten.

De netto koopsom bestaat uit de kosten voor de aangroei van pensioenaanspraken voor het lopende jaar dan wel de periode tot pensionering.

Collateral

In onderpand gegeven of gekregen zekerheden (cash of effecten) ter dekking van verplichtingen.

Contante waarde

Het bedrag dat nodig is om in de toekomst een of meer betalingen mee te kunnen verrichten, waarbij rekening is gehouden met toekomstige rente. Binnen de pensioenregeling wordt met dit bedrag vaak de contante waarde van het toekomstig pensioen bedoeld.

Continuïteitsanalyse

Elk pensioenfonds onderzoekt minimaal eenmaal per drie jaar of het fonds aan haar verplichtingen op de lange termijn kan voldoen.

COR

Centrale Ondernemingsraad van IKEA Nederland.

Credit default swaps

Dit zijn overeenkomsten tussen partijen waarbij het kredietrisico van een derde partij tegen betaling van een premie geheel of gedeeltelijk wordt overgedragen. In de praktijk komt het neer op een verzekering op een obligatie of hypotheeklening.

Credits

Engelse benaming voor bedrijfsobligaties. Verzamelnaam voor vastrentende beleggingen die uitgegeven worden door bedrijven met uiteenlopende kredietwaardigheid (kredietrating).

Dekkingsgraad

De **aanwezige of actuele dekkingsgraad** is de verhouding tussen enerzijds de contante waarde van de op dat moment geldende reglementaire pensioenaanspraken en anderzijds het aanwezige vermogen. Het aanwezige vermogen is de som van de waarde van de beleggingen, vorderingen, liquide middelen verminderd met de schulden.

Onder het nieuwe FTK (Financieel Toetsingskader) moeten pensioenfondsen ook hun **beleidsdekkingsgraad** berekenen. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de aanwezige dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. Deze beleidsdekkingsgraad is minder afhankelijk van dagkoersen. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te gebruiken als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen.

De **vereiste dekkingsgraad** geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds wettelijk moet zijn. Is de beleidsdekkingsgraad hoger dan de vereiste dekkingsgraad, dan beschikt het pensioenfonds over een financiële buffer die voldoende is. Deze buffer dient om schommelingen in de waarde van de beleggingen en de verplichtingen op te vangen. Is de beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad, dan is de buffer onvoldoende groot.

Vanaf 2015 moet de **reële dekkingsgraad** per jaareinde worden gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank. In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting.

De Nederlandsche Bank (DNB)

Verantwoordelijk voor het toezicht op de degelijkheid van financiële instellingen. Vanuit deze functie houdt de DNB onder andere toezicht op pensioenfondsen en verzekeraars.

Derivaten.

Een derivaat geeft de koper het recht om iets voor een bepaalde koers te kopen of te verkopen. De waarde van een derivaat hangt af van de onderliggende waarde zoals de waarde van een aandeel, grondstof of vreemde valuta.

Bekende financiële derivaten zijn opties, swaps, futures, valutatermijncontracten e.d.

Doorkijkprincipe

Bij het doorkijkprincipe worden voor de beleggingsfondsen de aard en de samenstelling van de onderliggende beleggingen ook bekeken.

Emerging market debt (EMD)

Obligaties van landen met opkomende economieën (EMD).

Extern toezicht

Toezicht op het pensioenfonds door DNB en AFM.

FNV

FNV is de grootste vakbond in de marktsector.

Franchise

Dit is het deel van je maximum pensioengevend salaris waarover je geen pensioen opbouwt. Je bouwt hierover geen pensioen op, omdat je vanaf je 67ste een AOW-uitkering ontvangt van de overheid.

Futures

Dit is een financieel contract tussen 2 partijen die zich verbinden om op een bepaald tijdstip een bepaalde hoeveelheid van een product of financieel instrument te verhandelen tegen een vooraf bepaalde prijs. Men komt dus een transactie in de toekomst overeen.

Geamortiseerde kostprijs

Bedrag waarvoor activa (vordering) of passiva (schuld) op de balans is komen te staan, verminderd met eventuele aflossingen, waardeverminderingen of oninbaarheid.

Gewezen deelnemer

Een persoon die uit dienst is gegaan bij IKEA en voor wie niet langer pensioenpremie wordt betaald en dus geen pensioen meer opbouwt, maar wel pensioen krijgt op de pensioendatum. Ook bekend als slaper.

Herstelplan

Als een pensioenfonds in onderdekking raakt (niet beschikt over voldoende vermogen om op lange termijn aan alle verplichtingen te kunnen voldoen), moet dit gemeld worden bij de DNB en een herstelplan worden gemaakt. In het herstelplan legt het pensioenfonds uit welke maatregelen het neemt om te zorgen dat er weer voldoende vermogen in het pensioenfonds komt.

High Yield

Obligaties worden bestempeld als high yield als ze zijn uitgegeven door minder kredietwaardige bedrijven. Het verwachte rendement maar ook het risico op dergelijke leningen is hoger dan op credits en staatsleningen.

IBNR

IBNR staat voor Incurred But Not Reported. Dit zijn schades die zich wel hebben voorgedaan, maar die nog niet gemeld of bekend zijn.

Het pensioenfonds houdt een voorziening aan voor het risico dat (zieke) deelnemers die zich bevinden in de periode van verplichting tot loondoorbetaling, binnen twee jaar arbeidsongeschikt worden.

Intern toezicht

Het kritisch bekijken van het functioneren van het bestuur door onafhankelijke deskundigen. Bij STIP wordt dit gedaan door de visitatiecommissie.

Kasstroomoverzicht indirect/direct

Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in een verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en waarvoor deze geldmiddelen gebruikt zijn, ingedeeld naar de verschillende activiteiten.

Bij de indirecte methode kunnen alle gegevens afgeleid worden uit de jaarrekening. Dit in tegenstelling tot de directe methode waar een extra informatiestroom over uitgaven en ontvangsten noodzakelijk is.

Bij de directe methode worden alle werkelijke ontvangsten en uitgaven in de verslagperiode opgenomen.

Latent nabestaandenpensioen

Een nabestaandenpensioen dat pas ingaat nadat de hoofdverzekerde overlijdt. Latent komt erop neer dat het pensioen niet voor de hoofdverzekerde is, maar voor de partner.

Middeloonregeling

Veel voorkomende pensioenregeling waarbij je pensioen jaarlijks berekend wordt aan de hand van het salaris in dat jaar. De pensioenregeling, die wordt uitgevoerd door STIP, is ook een middeloonregeling en geldt voor de meeste deelnemers.

Obligatie

Schuldbrief uitgegeven door een bedrijf of instelling, die verhandeld kan worden op de beurs. De obligatiehouder ontvangt rente, aan het einde van de looptijd van de obligatie wordt de hoofdsom terugbetaald.

Onbepaalde partnersysteem

Systeem voor partnerpensioen waarbij er vanuit wordt gegaan dat een bepaald deel van de deelnemers een partner heeft voor wie een partnerpensioen moet worden verzekerd. Op het moment van overlijden van een deelnemer wordt pas onderzocht of deze al dan niet een pensioengerechtigde partner nalaat.

Pensioenovereenkomst

Overeenkomst tussen werkgever en werknemer, waarin afgesproken wordt hoe de pensioenregeling er uit ziet. Het pensioenfonds vertaalt de pensioenovereenkomst in een pensioenreglement.

Pensioenpremie

Het bedrag dat IKEA betaalt aan STIP om de op te bouwen pensioenaanspraken te financieren.

IKEA verhaalt een deel van de premie op de werknemers, dit heet werknemersbijdrage. De werknemersbijdrage wordt maandelijks op het salaris ingehouden.

Pensioenreglement

Algemene beschrijving van de pensioenregeling die in het betreffende bedrijf, beroepsgroep of bedrijfstak geldt. Daarin is vermeld wie deelnemen aan de regeling, hoe de hoogte van de pensioenen worden vastgesteld, welke aanspraken er zijn, wat de consequenties zijn bij ontslag, huwelijk, scheiding, arbeidsongeschiktheid, bereiken pensioendatum en overlijden. Het pensioenreglement is de juridische basis waaraan de betrokkenen hun aanspraken en uitkeringen ontleen.

Pensioenuitvoerder

Dat is het pensioenfonds of de verzekeraar die de pensioenregeling uitvoert voor een werkgever. STIP is dus een pensioenuitvoerder.

Performance

Het totale rendement op de beleggingen.

Rendement

Het resultaat dat een verzekeringsmaatschappij of een pensioenfonds behaalt op het belegde vermogen.

Securities Lending

Securities Lending is een financiële dienstverlening waarbij een instelling aan een andere instelling effecten uitleent. Voor dit uitlenen wordt een vergoeding ontvangen, waardoor er extra rendement behaald kan worden.

Solvabiliteit

Solvabiliteit is de mate waarin een pensioenfonds op langere termijn zijn pensioenverplichtingen kan voldoen.

Star Principles

Principes voor goed pensioenfondsbestuur, vastgelegd door de Stichting voor de Arbeid.

Stop-loss

Een pensioenfonds kan risico's voor overlijden of arbeidsongeschiktheid herverzekeren. Bij een stop-loss contract wordt slechts een deel van de schade herverzekerd en is het pensioenfonds bereid om zelf een deel van de schade te dragen (eigen behoud).

Taperen

Taperen betekent geleidelijk afbouwen van het opkoopprogramma van staatsleningen en hypotheekobligaties door de Federal Reserve, het Amerikaanse stelsel van centrale banken.

Toeslagverlening

Indexatie en toeslagverlening is precies hetzelfde maar volgens de wet moeten we het toeslag noemen. Het betekent verhoging van het pensioen met een bepaald percentage. Dat percentage kan gelijk zijn aan de prijs- of loonontwikkeling. Bij STIP is de indexatie voorwaardelijk, dat wil zeggen dat je er niet vanuit mag gaan dat als je het ene jaar wel een toeslag hebt gekregen op je pensioen, dat het volgende jaar ook zo zal zijn. Elk jaar beslist het bestuur of er wel of geen toeslag kan worden gegeven.

Ultimate Forward Rate (UFR)

De UFR-methode is in september 2012 ingevoerd voor Nederlandse pensioenfondsen. De UFR speelt een belangrijke rol bij de waardering van de verplichtingen van pensioenfondsen op de lange termijn. De pensioenverplichtingen worden met de UFR minder gevoelig voor schommelingen en mogelijke verstoringen in de lange rente. Het betreft de rekenrente na het laatste liquide punt in de swaptermijnmarkt. Het is een risicovrije rekenrente voor langjarige contracten, waarin wegens de lange looptijd onvoldoende handel in bestaat.

Uitgaande waardeoverdracht (UWO)

Geldbedrag dat ten behoeve van een deelnemer bij vertrek naar een andere werkgever, naar de pensioenuitvoerder van die andere werkgever wordt overgeheveld om daar pensioenaanspraken in te kopen.

Vastrentende waarden

Verzamelnaam voor beleggingen met een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd, zoals obligaties en hypotheke.

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (bestaande uit een actieve, een gepensioneerde en een vertegenwoordiger van de werkgever) kijkt achteraf of het bestuur in het afgelopen jaar goed bestuurd heeft en zich aan de STAR principes heeft gehouden.

Visitatiecommissie

Een commissie van onafhankelijke deskundigen die het intern toezicht uitoefenen door kritisch te kijken naar het functioneren van het bestuur.

WIM

Werknemersvereniging IKEA Medewerkers.